

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., pol leta 12-50 din., četrletno 450 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Kokošiški se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije so poštno proste.

Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.663. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

47. številka

MARIBOR, dne 8. novembra 1923.

57. letnik.

Po smrti Stojana Protiča.

Kar je načelno in idejno za SLS pokojni dr. Krek, to je za radikalno stranko pokojni Stojan Protič, samo ta razloček je, da se SLS mogočno razvija, ker je dosledno sledila in tudi ostala na poti pokojnega dr. Kreka, dočim je Srbska radikalna stranka zapustila načela in pota pokojnega Stojana Protiča. Protič je namreč umrl osamljen v stranki, za katero je on največ delal in tudi največ pretrpel.

V nekdanji Srbiji se je rodila Srbska narodno radikalna stranka iz najhujšega narodnega odpora proti protiljudski vladi kraljev Obrenovičev in pokojni Protič je bil v tej stranki prvi bojevnik in značajni politik, ki je šel dosledno svojo pot brez strahu in ozira na vsako nevarnost. Od poroke so ga iz cerkve odvedli v ječo, da prebije tam dolga leta ali pa celo smrt, on pa ni omagal, ni se podal in tudi pozneje je še večkrat romal iz uredništva v ječo in iz ječe v uredništvo. Predno je postal urednik lista protivladne stranke, je bil profesor, pa je zapustil to službo, ker ni hotel služiti režimu, ki trpi v slojih svojih uslužbencev samo svoje poslušne lalapce.

Protič je izšel iz ubožne rodbine in visoko izobrazbo je dosegel z lastno močjo in vstrajnostjo. Od nobene strani ni bil podpiran. Dokler je bila njegova stranka v opoziciji, je nanj padlo največ gorja in težav, preganjanja in krutih obsodb, pozneje, ko je stranka prevzela krmilo države, je pa on nosil največja bremena dela in obnove domovine. Kot državnik je imel ponovno najvažnejša mesta na vladi, a na nobenem položaju se ni osebno okoristil. Bogato Srbijo je vodil kot siromak in med pravimi siromaki je bil tudi, ko je Srbija nastopila svojo pot trpljenja in ko so se drugi državniki ravno ob tem času obogatili in nakopičili največja bogastva.

Ko je nastala Jugoslavija, je bil Protič prvi Srbin, ki je očitno pripoznal, da je ta država plod naporov in žrtev treh narodov: Srbov, Hrvatov in Slovencev in da se mora radi tega sporazumno urediti cela država. Protič je bil prvi Srbin, ki je priznal, da nova država ni razširjena in osvojena Srbija, temveč nova država, nastala po sporazumu.

Ravno radi tega, ker se je Protič s svojimi tovariši boril z nami ramo ob ramo za srečno in edino pravilno notranjo ureditev velike jugoslovanske države, ga je osovražil Pašič in njegovi velikosrbski radikalni drugi. Pašič je pri zadnjih volitvah povzročil, da je Protič radi par glasov propadel. Protičevi nasprotniki so namreč v Protičevem volilnem okraju delali s tako silo, da njegovi volilci in agitatorji niso mogli izvršiti svoje dolžnosti. Na stotisoče dinarjev je vrgel Pašič in drugi protivniki avtonomije v Protičev volilni okraj (Kruševac) in so tako povzročili, da odločen zagovornik naše avtonomije Stojan Protič 18. marca 1923 ni prišel v narodno skupščino. Danes ogromna večina radikalne-

ga kluba — vsi pošteni in trezni možje — obsojajo Pašičeve zahrbtnost in maščevalno politiko. Odličan član vladne večine je izjavil: «Škoda, velika škoda za Protiča! Ako bi on še živel vsaj nekaj let, bi gotovo prišlo do pametnega in zaželjenega sporazuma med vsemi tremi narodi. v državi.»

Umrl je ubog. Cela desetletja je bil v vladi, na visokih mestih, celo finančni minister je bil. A rok si ni umazal nikdar. Drugi pa, ki so pozneje stopili v politiko, pa so danes milijarderji . . . Demokrati, Pašičevi ljudje in samostojneži so sedeli samo malo časa pri «koritu», a so takoj si nabasali . . .

Protič je ves drugačen.

Protičeva smrt je napravila veliko praznino v našem političnem življenju: porušen je trden most med Srbi in prečani. Protič je bil človek, ki je temeljito preštudiral našo preteklost, naš značaj in naše zahteve ter na podlagi tega raziskovanja tudi delal načrte za ureditev naše države. Važno je tudi to, da je on razkrinkal ter odločno obsodil lažljivo in ostudno politiko policajdemokratov ter zlasti še Svetozarja Pribičevića razgalil kot nizkega človeka, ki v vladoželjnosti ne izbira nobenih sredstev.

Pašič je Protiča izrinil, med srbskimi radikali pa je mnogo ljudi, ki so čakali, da Protič zopet nastopi. On je sedaj mrtev, njegov duh pa še živi in samo to je škoda, da načelo sporazuma med Srbi nima sedaj nobenega tako značajnega in bojevitega predstavnika kot je bil pokojni.

Slabe strani novega trošarinskega zakona.

(Iz govora narodnega poslanca Franjo Žebota v seji narodne skupščine dne 27. oktobra 1923.)

Vladni zakonski predlog o trošarini, o kojem se vrši danes razprava, nam prinaša vse polno novih krivic, nam prinaša razlike med prečani in neprečani in dela poleg tudi razliko med kapitalisti ter srednjimi in malimi sloji. Povdarjam, da se naš klub že vsa leta, odkar obstoja naša država, bori proti neenakosti in proti neenako razdeljenim bremenom, a danes moramo konstatirati, da je gospod finančni minister tukaj sam potrdil, da vlada sama hoče še tudi v naprej neenakosti uveljavljati.

Mi vidimo, da se je fiskus pri tem novem zakonu skrnil pod plašč demagogije, ko na eni strani obečava kmetu ugodnosti, na drugi strani pa mu nalaga taka bremena, da jih ne bo mogel prenesti in mu ne bodo v hasek.

Novi zakon — krparija.

Celi zakonski načrt je ena sama velika krparija. Mi zahtevamo popoln zakon, a ne take krparije. Krpa-

«Hotel pri solncu», je dejal Aleš s hvalevrednim pogumom in odpeljala sta se.

Potoma je Aleš za trdno sklenil, da si prejkoslej omisli novega služabnika. Sam ni mogel in ni hotel živeti. Da bi se prerekal z ljudmi in nasičeval njihova zijala — nikdar ne! In star je že tudi bil in postrežbe potreben in navajen. Čemu bi samotaril? In si sam iskal stanovanje, kakor danes na primer? Ali si bo sam snažil obleko in si skrbel za sto in sto potrebnih malenkosti življenja —? Ne! Kar jutri si bo poiskal nekoga. In ko bo uredil še nekatere druge zadeve v domovini, pa bo koj spet odpotoval v svojo priljubljeno tujino —.

Voz se je ustavil.

«Ali je to —?»

«Da, tu je «Pri solncu», gospod!»

Visoka, trinadstropna hiša je stala pred njim v večernem mraku. Dolge vrste oken so pričale o številnih tujskih sobah, skozi velika steklena vrata je lila luč v širokem pasu na ulico. In z njo je prihajal na ulico hrup in vrvež kakor od velike množice.

Aleš Blaž se je vzemiril. «Mir in tihota» je stalo v oglasu, — mesto tega obljubljenega raja miru pa tak sunder —!

Zbal se je in vprašaje je pogledal po kočijažu.

«Je že prav! Le kar vstopite! Konja ne morem samega pustiti, bom počakal, da pride sluga po prtljago.»

Obotavlja se si je Aleš odprl vrata in nerodno vstopil.

Velika soba je bila polna gostov, govorjenje in smejanje je donelo po zakajenem zraku. Črnooblečeni natakariji so švigali med mizami in godba je igrala nekje v kotu.

rija je pa ta zakonski projekt posebno radi tega, ker ostanejo v veljavi še nekatere druge določbe iz starih zakonov. Ta novi zakon nam ne prinaša v celoti vseh določb, ki bi urejevale plačevanje trošarine v celi državi, temveč je, kakor rečeno, samo jedna krparija. Pri sestavi tega zakona se je postopalo površno, neredno in povsem enostransko. Iz tega zakona tudi razvidimo, da se ne bo odpravilo raznih nepotrebnih šikan, katere je vseboval že stari zakon o trošarini. Novi zakon odpira celo na široko vrata novim šikanam. Glavno, kar moram kritikovati, je to, da novi zakon ne odgovarja čl. 116 ustave. Naše načelno stališče glede žganja alkoholnih pijač je, da se uživanje žganice kolikor mogoče omeji, da se tako narodno zdravje pospešuje.

Razlika med prečani in neprečani.

Razlika, katero uvaja novi zakon med prečani in neprečani, je velika. V broju 15 stran 8 zakonskega načrta čitamo, da se povišana trošarina na žganje uvaja samo v one kraje, kjer se je dosedaj plačevala. In kateri so ti kraji? To so samo naši prečanski kraji, kjer živijo po večini Hrvati in Slovenci. Na drugi strani pa vidimo, kakor se določa v načrtu zakona, da se oprošča plačevanja trošarine poleg Srbije in Makedonije tudi Črnagora. S to odločbo je g. finančni minister kot zastopnik vlade pokazal, da smatra nas prečane kot državljane druge vrste. Proti takemu načinu zakonodaje moramo kot zastopniki našega naroda najodločnejše protestirati. Radi tega je ta zakonski načrt proti ustavi. Ta zakonski načrt nekako kaže, da je sedanja vlada odstavila ustavo in da se je s tem zakonom pravzaprav izjavila za revizijo ustave. Vedno se nam očita in zameri, ako zahtevamo revizijo ustave. S tem pa vlada sama krši ustavo, katero je ona sprejela. S tem kaže, da soglašajo s tem, da se mora ta ustava čimprj revidirati.

Radikalna vlada štiti kapitaliste.

Nadalje vidimo, da dela zakon veliko razliko med kapitalisti ter na drugi strani revnimi in srednjimi sloji, na korist kapitalistov. Veleindustrijcem daje minister po tem zakonu vse mogoče ugodnosti, glavno ugodnost v takozvanem «počeku» (počakanju) na plačilo trošarine. Mi smo zahtevali v finančnem odboru, naj se dajo vsem enake ugodnosti, da se morajo, ako se že dajo velekapitalistom, dati ravno tako tudi mali industriji in obrtu, pred vsem pa našemu kmetu.

Kmet, oziroma obrtnik, ki se peča s kuhanjem žganja, bo moral tudi po novem zakonu plačevati trošarino v naprej; kapitalist in veleindustrijalec pa ima po tem zakonu pravico do «počeka», to je, da se ga čaka na plačilo do šest mesecev. Ali se to pravi, da zakon dela za vse državljane enako? Nikakor ne, ampak kapitalistom gre na roko in njegove določbe nikakor nočejo dati prave varnosti za srednje in male stanove. Kmet mora plačati naprej — a kapitalist kadar hoče.

V hipu ko je vstopil, je izzvenel zadnji akord, trenutna tihota je nastala in sto parov oči se je radovedno uprlo v novega gosta.

Aleš ni vedel, kam bi djal sebe in svoje oči. Vzburjati pozornost, to je bilo zanj neznosno mučno. Najrajši bi bil pobegnil, odkoder je prišel. Noga mu je krenila, pa strah ga je zadržal. Ljudje bi se mu smejali, če bi jo takole plašno odkuril. In posmehljivosti se je Aleš silno bal.

Ves zmuden in preplašen je stopil naprej in boječe poprašal mimoletčega natakarija za vratarjem.

Toda natakariji nimajo nikoli časa, posebno se ne, če jih kdo boječe nagovori. Aleš je pozabil, da mora pošten gost natakarija nahruliti, če hoče dobiti vljuden odgovor.

Prvi se ni zmenil zanj, drugi tudi ne, itd., šele po dolgem čakanju mu je eden pokazal čez ramo: «Tamele! Skozi polovico dvorane in mimo stoterih oči je moral, da je prišel do vratarjevega svetišča v veži.

Črnooblečen gospod je stal pred njim. Zlat ščipalnik je imel na nosu in s svinčnikom se je igral med prsti. Par gospodov je stalo pri njem. Pogovarjali so se, časopise so imeli v rokah. Ko je vstopil Aleš, so utihnili.

Čudovito, kakor dobre oči imajo taki vratarji in kako hitro in dobro znajo oceniti človeka po njegovem premoženju in značaju! Posebno znajo dobro presoditi, ali je boječ ali samozavesten. In po tem uravnava svoje obnašanje.

Z negotovim korakom je prišel Aleš bliže. Sram ga je bilo.

«Želite sobo?» je vprašal vratar rezko in grozeče. Presunljivo ga je pogledal.

Živ pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennetta napisal Paulus.

3. nadaljevanje.

Zamišljen in raztresen je potegnil Aleš časopis iz žepa. «Družinski dnevnik» je bil — čemu si je neki samec Hinko kupoval «Družinski dnevnik»? — in prvo, na kar so mu padle oči, je bil debelo tiskan oglas:

«Hotel «Pri solncu». — Prvovrstni! Krasna lega! Mir in tihota! Nobenih nadležnosti! Nihče ne moti gostov! Izvrstna kuhinja! Zmerne cene!» — Itd.

Za tem oglasom je bral drugega in pod njim tretjega in četrtega —. Sami prvovrstni hoteli.»

Aleš se je razveselil, da ima njegovo rodno mesto toliko «prvovrstnih hotelov». Pravzaprav je bil vaje gostiln in hotelov, vse življenje skoraj se je klatil po njih. Le tisto iskanje in popraševanje mu je bilo neizmerno sitno in ker je moral povsod povedati svoje ime. Zadnja leta je vse to oskrbel Hinko in njemu ni bilo treba drugega kot sestri v udobno sobico. Pa za danes je moral tvegati ta korak v javnost —.

Sklenil je, da se naseli «Pri solncu». Mir mu je obljuboval oglas in «nobenih nadležnosti ni bilo» in tudi «gostov nihče ne moti» —. Kakor pripravljeno je bilo zanj. Mirno je hotel živeti, zijal in popraševanj ni mogel prenesti.

Izvošček je prikimal mimo. Aleš mu je nujno namignil.

Naglo je pridrdral voz k njemu. Kočijaž je uslužno naložil Aleševo prtljago, skočil na kozla in se vljudno obrnil k gostu po naslov.

Povdarjam tudi, da vlada zahteva, da mora kmet, kadar toči svoje lasne vinogradne proizvode v takozvanem vinotoču, plačati vso trošarino in vse davke naprej, a kapitalistom, tovarnarjem za špirit ter veleindustrijskim prijateljem gospodov bankokratov se daje možnost, da morejo plačati šele par mesecev pozneje. Gospodje, s tako zakonodajo med narodom ne boste dosegli zadovoljstva.

Ali bo kmetu zakon v glavnem koristil?

Ta zakonski načrt ustvarja še drugo veliko krivico, katero se skuša zakriti s plaščem demagogije, kot sem že uvodoma omenil. Zakaj? Na eni strani kaže zakon, češ, ti kmet ne boš plačeval več trošarine od onega žganja, ki ga kuhaš in potrebuješ za domačo uporabo, a na drugi strani nalaga neznosno velika bremena na ono žganje, ki bi ga kmet spravil na trg. Glejte! Tukaj je tista krivica, ki se godi našemu kmetu. Kajti ni glavno ono, da se oprosti trošarine ono žganje, ki se popije doma in ki se potrebuje za domače ljudi in delavce, ampak bi morali skrbeti, da se kolikor mogoče zniža trošarina na ono žganje, iz katerega naj bi kmet dobil denar za tista velika davčna bremena, katera ste mu vi radikalni naložili. S tem zakonom jemljete kmetu možnost, da bi konkurirali z industriji in velekapitalisti. Radi tega smelo trdim, da hočete s tem novim zakonom uničiti ono malo industrijo, ki jo je imel kmet, tako da bo prisiljen, vse one surovine, iz katerih je proizvajal žganje, prodajati kapitalistu-industriju, in v tem tiči vnebovpijoča krivica, proti kateri najenergičneje protestiramo.

Srbski radikalni zastopniki velekapitala.

Kadarkoli se v tej zbornici trdi, da je finančni minister, da je vladna partija braniteljica velekapitalizma, se nam vedno odgovarja, da to ni res. S tem zakonom pa javno dokumentirate, da je sedanja vladna partija zastopnica velekapitalizma.

Radikalna vlada pospešuje draginjo.

S tem novim zakonom pa tretjič vlada pospešuje draginjo. Zakaj? Zato, ker ni hotela pristati na naše predloge, da bi se trošarina na najbolj poglavite in vsakdanje življenjske potrebščine, to je v prvi vrsti za sladkor znižala. Od 1 kg sladkorja se mora plačati po 5 dinarjev trošarine. Ako vpoštevamo, da je okoli 90% — ako ne več — prebivalstva v naši državi navezanih na to važno življenjsko potrebščino, nimamo primerenih besed, da bi označili vlado, ki v dobi največje draginje ni hotela pristati na naš predlog, da se trošarina na sladkor zniža. Jaz mislim, da imamo danes v naši državi ne samo med delavstvom in kmeti, ampak tudi med našim državnim uradništvom ljudi, ki se po trikrat na dan hranijo skoraj samo s kavo ter se za pripomoček pri tem poslužujejo seveda sladkorja, in ker vlada tukaj obremenjuje pred vsem s to trošarino uboge ljudi, one, kateri nimajo toliko, da bi si kupili meso in druge življenjske potrebščine, radi tega vidimo, da vlada s tem novim zakonom pospešuje draginjo in namenoma noče, da bi se draginja pri nas odpravila ali olajšala. Mi smo v finančnem odboru kot zastopniki našega naroda predlagali, naj se ugotovi ta zahteva, toda minister ni hotel in v tem zopet vidimo, da ja vlada zaščitnica velekapitalistov in onih, ki imajo sladkorne tovarne in kapital v rokah.

Ogromen profit, ki ga imajo fabrikanti.

Dovolite mi, da pri tej priliki omenim, kako velikanski, kako naravnost ogromen je profit, ki ga imajo

Aleš Blaž je zardel in neprijetna mehkoba se ga je lotevala v kolenih.

«Da, je odgovoril prestrašen, kakor šolar pred učiteljem.

«Za več dni?»

Aleš se je še huje prestrašil.

«Ne vem —», je odgovoril. Strašen pogled ga je zadel. — «Za dva dni!» je hitro pristavil, četudi je vedel že danes, da niti dva dni ne bo ostal v tem rajju «miru in nemotenosti» —

«Za sedaj si se izmuznil! Pazi, da te ne ujame!» so grozile oči. Usta pa so povedala:

«Dobro! — Število 115!» se je obrnil k slugi. — (Alešu:) «Vaše ime prosim!»

Alešev strah je prikupil do roba. Ves zmeden je bil. Pozabil je, da je umrl —

«Aleš Blaž», je odgovoril. —

Svinčnik se je ustavil gospodu med prsti. Oči so zrle še presunljivo na zmedenega gosta, nato pa so pomenljivo pogledale po gospodih, ki so stali poleg. Vsi so pozorno nastavili ušesa, ko je Aleš Blaž povedal svoje ime.

«Poklic in bivališče —?» je neizprosno nadaljeval strogi glas.

«Pisatelj —.»

V tistem hipu se je Aleš zavedel —

Zlati ščipalnik se je nevarno zazibal na nosu, obrvi so se dvignile, gruča gospodov je zavalovela, nekaj so si šepetali —

Silen strah je popadel Aleša, po hrbtu so mu gomazeli mravljinici, kolena so mu klecala —

Pa Aleš Blaž ni bil navaden človek. Plah je bil, boječ, res, toda v danem slučaju je znal biti bistroumen in iznajdljiv, nagel v ukrepih, pogumen, včasih celo pre-

sladkorne tovarne od proizvajanja sladkorja. V finančnem odboru nam je g. kolega iz Vojvodine dal račun, koliko sladkorni fabrikanti zaslužijo, kako velik je njihov profit. Dovolite, da Vam ga predložim. Iz 100 kg sladkorne pese dobi tovarnar 12 kg sladkorja. Teh 12 kg proda na debelo 1 kg po 16 dinarjev, skupaj tedaj za 192 dinarjev. Trošarine plača 5 dinarjev od 1 kg, skupaj tedaj 60 dinarjev, tako da mu ostane dobiček v znesku 132 dinarjev. Ako odbijemo — dobro računjeno — režijske stroške, ostane fabrikantu čistega dobička nič manje nego 8 dinarjev od 1 kg. Vidite torej, da bi bila prva naloga vlade, da bi skušala bodisi z naredbami bodisi na kak drugi način prepovedati ali sicer onemogočiti tovarnarjem, da bi iz revnega in ubogega ljudstva izvlekli toliko profita. Mi vidimo na eni strani, da si danes celo kmet komaj kupi 1 kg sladkorja, ali istočasno vidimo, kako neznosne profite vlečejo na drugi strani tovarnarji iz tega kilograma sladkorja. Potem se moremo pač čuditi, da vlada do danes ni ničesar ukrenila, da bi se sladkor prodajal ceneje. Čudimo se, da vlada nima toliko moči, da bi zaščitila revne sloje proti eksploataciji (izžemanju) od strani velekapitalistov. Poleg tega vlada daje s tem zakonom velekapitalistom veliko olajšavo, da jim daje zopet «pocček», da lahko svojo trošarino plačajo šele čez več mesecev, dasiravno je sladkor že prodan, med tem, ko pa istih olajšav ne da kmetu in obrtniku.

Zakon uvaja nove šikane.

Z novim zakonom so zopet na stežaj odprta vrata za razne šikane. Pri nas v Sloveniji in mislim da tudi v drugih prečanskih pokrajinah, posebno v Dalmaciji, Vojvodini, Hrvatski in Bosni so finančni organi uganjali nad kmetom, ki je kuhal žganje, razne sekature in šikane. Državni svet se bavi z mnogimi takimi zadevami. Zakaj? Zato, ker naša finančna uprava sama pospešuje šikane. Mi smo vrlo hvaležni g. finančnemu ministru, da je v obrazloženju tega zakona sam priznal, da so se dogajale velike šikane, ki so jih delali finančni organi pri pobiranju trošarine. Mi smo kakor rečeno vrlo hvaležni finančnemu ministru, da je sam priznal, da je finančna uprava takorekoč zakrivila, da so finančni organi našega kmeta in obrtnika šikanirali in sicer tako, da je marsikdo izmed naših ljudi moral plačati ne samo visoko denarno kazen, ampak da so ga marsikaterikrat na neopravičen način djali v zapor. Jaz bi povdarjal posebno eno stvar, ki je važna za naše razmere. Mi se ne pritožujemo toliko proti našim finančnim organom, ki so naši rojaki, ampak mi vidimo danes, da je finančna uprava nastavila v naših krajih ljudi, ki niso sposobni našega jezika. Mi imamo v naši finančni upravi posebno na meji vse polno ruskih beguncev, ki ne poznajo ne našega jezika in ne naše zakone. Med tem, ko finančna uprava meče vsaki dan na cesto naše ljudi, nastavlja ruske begunce, ki bi imeli dovolj posla v svoji domovini.

Proti luknjanju kotlov.

Poleg tega moramo tudi povdarjati, da finančna uprava sama pospešuje nepravilnosti. V finančnem odboru smo se opetovano pritožili nad tem, ker je generalna direkcija posrednih davkov dne 3. 8. t. l. izdala drakonično naredbo, po koji se morajo vsi kotli in posode za žganje, sploh vsa žganjska priprava prevrtati. To je ona draga priprava, za katero mora kmet plačati veliko tisočev dinarjev. Sedaj pa pride g. vodja generalne direkcije posrednih davkov in izda potom pokrajinske uprave to drakonično in smešno naredbo. S tem je finančna uprava sama pokazala, da hoče še naprej

drzno odločen. Bilo je, kot bi v njem živela dva človeka, eden strhopeten in plah kakor zajec, drugi srčen in drzen kakor volk, ki ga uženeš v zagato.

V trenutku mu je bil položaj jasen.

Tile ljudje so morebiti že vedeli, da je Aleš Blaž, slavni pisatelj, umrl, morebiti pa da še ne. Če so vedeli, je bil izgubljen, prijeli ga bodo in ga kratkomalo izročili v blaznico, če pa še niso vedeli, pa utegnejo zvedeti in še slabše bo zanj.

Se je pisal vratar, ko je Aleš že imel svoj načrt.

«Koliko stane soba —?» je vprašal.

«Dva goldinarja», je rekel vratar in prenehal s pisánjem.

«To mi je preveč. Nimate cenejše?»

«Ne. To je pri nas najcenejša soba —.»

«Obžalujem —. Z Bogom!»

Zunaj je bil.

Skočil je v voz, «Naprej!» je zaklical kočijažu in zaloputnil vratica.

«Še česa potrebujete?»

Redkobesedni strežaj je pospravljaj mizo.

«Hvala! Lahko odidete!»

Strežaj je pobral namizno orodje, žele lahko noč in tiho zaprl vrata za seboj. Z zadovoljnim vzdihom se je položil Aleš Blaž v udobni naslonjač.

Mnogo je pretrpel in dolgo je iskal, dokler ni končno našel tole tiho, mirno gnezdo v gostilni «Pri treh zvezdah». Trikrat je še moral poskusiti, trikrat je še moral s trepetajočimi koleno — njegov volčji pogum ga je prav tako naglo zapustil kakor je prišel — stopiti pred radovedne tuje ljudi, popraševati za sobami, prenašati bodeče poglede, in trikrat je moral oditi. Tu ni

podpirati, oziroma oživotvoriti nove šikane. Poleg tega moramo povdarjati, da se je te šikane izvrševalo samo v prečanskih krajih. Zopet smo Slovenci in Hrvati tisti, ki se nam nalagajo nova bremena in nove šikane.

Vprašanje vinskih droži.

Pri tej priliki moram povdarjati še neko drugo stvar. Naš slovenski vinogradar je že ne vem od koje dobe kuhal žganje iz takozvanih vinskih droži in sicer trošarineprosto. Tega leta se je pa naenkrat v Beogradu v generalni direkciji posrednih davkov pojavila sumnja, da slovenski vinogradar iz vinskih drož pripravljaja konjak, koje je mogoče boljši nego francoski. Kaj se je zgodilo? Direkcija je izdala prepoved, da tega ne smejo več delati. V finančnem odboru sem moral s tovariši nasproti z vso silo, da se bo smelo tudi vinske drože in tropine prosto kuhati.

Za te krivice so odgovorni demokrati in samostojnejši, ker so glasovali za ustavo.

Pri vseh svojih izvajanjih in pritožbah, katero sem podal v imenu našega kluba, moram povdarjati na koncu sledeče: Za vse te krivice, ki se godijo narodu — tako slabo zakonodajo, delamo odgovorno sedanjo vlado! Za vse te krivice, ki so in ki še pridejo v veljavo potom takih polovičarskih zakonov, pa pred vsem obdolžujemo in obtožujemo one, ki so glasovali za centralizem, za centralistično ustavo in upravo.

Radi tega, ker vidimo v tem zakonu, da se noče odpraviti starih krivic, ampak prinaša še nove krivice, hočemo glasovati proti v načelu in v posameznostih.

Lov bank za kmetiskim denarjem.

Bankam strašno trda prede. To najbolj dokazuje brezobzirna gonja, s katero so se vrgle na kmetске zadruge, na hranilnice in posojilnice, da bi dobile od njih kmetiski denar.

Sladke obljube.

Na naše hranilnice in posojilnice kar dežujejo razni pozivi in vabila, naj bi hranilnice in posojilnice nalagale svoj denar pri bankah, ne pa pri svoji Zadrudni zvezi. In pri tem obljubljajo banke posojilnicam kar po 12 odstot. brez odbitka, ako pa se dogovori odpovedni rok, tudi več.

Pomislite, 12 odstotkov vam nudijo. Gotovo za to, ker vas imajo rade, ker vam želijo dobro in vam hočejo pomagati, da boste svojim vlagateljem lahko dajali višje obresti in spravili skupaj več kmetškega denarja za — lačne bančne blagajne. Zares sladke obljube, toda samo zato sladke, ker je v bančnih blagajnah strašna lakota, taka lakota, da se že marsikteri banki dela črno pred očmi in je prav blizu na tem, da se zruši, da pade. In v taki sili, ko gre bankam za življenje in smrt, popolnoma razumemo, odkod te sladke obljube in odkod to prijateljstvo bank do naših zadrug. Poznamo prepoved: kadar konja love, mu ovsna mole.

Grožnje.

Toda poleg sladkih obljub uporabljajo banke proti hranilnicam tudi grožnje, za enkrat sicer še prikrite grožnje. Če ne bi obljuba zvabila, naj ustraši grožnja. Tako na primer piše neka banka v Mariboru: «Prepuščamo zaenkrat ta posel Vaši uvidevnosti ter ne bodemo v Vašem delokrogu sami direktno iskali stika s prebi-

bilo nobene sobe več, tam ne pravega miru, drugje manj spet kaj druga ni ugajalo.

Navsezadnje je našel gostilno «Pri treh zvezdah». Preprosta enonadstropna hiša je bila, na samoti je stala, še čudno, da jo je vobče našel. Nihče ga ni požiral s pogledi, ko je stopil v vežo, koj je dobil lično sobo, še vprašali ga niso, kako se piše, četudi je imel za topot pripravljeno Hinkotovo ime. Sam je večerjal v svoji sobi in molčeč človek mu je stregel, ki ni znal druga ko «Da, gospod!» in «Ne, gospod!»

Aleš Blaž je bil skorajda zadovoljen. Prižgal si je cigareto in se vdal razmišljanju.

Jutri si poišče novega slugo. Na vsak način! Kar je danes doživel, je presevalo meje njegovih moči! Tako ne more živeti —!

Potem si mora to in ono kupiti. Svoje reči je pustil dedičem rajnega Aleša Blaža. Treba jih je bilo nadomestiti.

In tedaj mu je prišla na misel — prvokrat odkar je umrl — denarna stran njegovega novega položaja. Denarja bo potreboval —

Dvajset goldinarjev mu je dal Šime Blaž, Hinkotovo plačo za mesec dni. Kar je imel gotovine doma, jo je seveda tudi moral pustiti dedičem. Le par bankovcev si je utegnil v naglici vtakniti v žep. Presneto hudo mu je gledal Šime na prste, ko je spravljaj Hinkotove stvari.

Tega vsega vkup ni bilo veliko —. Ali je Hinko zapustil kaj denarja?

Segel je v žep in potegnil listnico.

(Dalje prihodnjič.)

Spominjajte se Dijaške veterje!

walci radi vlog, kar bi bilo gotovo v škodo Vašemu zavedu. Zaenkrat banka ne bo še pritisnila na vlagatelje, na kmete, toda, če posojilnice ne bodo ubogale in ne bodo pridno zbirale kmetskega denarja ter ga nosile v banko, potem pa bodo banke same iskale stik s prebivalci radi vlog. Naj potem hranilnice in posojilnice same sebi pripišejo, ako bodo vlagatelji dvigali pri njih svoj dnar in ga nosili v banke.

Rešitev je v stanovski in združni zavesti.

Jaz mislim, da se našim hranilnicam in posojilnicam ni treba bati teh groženj, ki si jih dovoljujejo dame banke v lovu za kmetskim denarjem. Naše ljudstvo je danes že toliko izobraženo in je toliko združno zavedno, da svojih stanovskih koristi ne bo prodajalo za judežev groše in ne bo s svojimi prihranki podpiralo bank, ki izsesavajo ljudstvo, ki živijo od ljudskih žuljev.

Naše ljudstvo bo dobro premislilo, predno bo šlo takim obljubam in grožnjam na lim, da banke še nikoli niso skrbele za njegove koristi in za njegov blagor. — Naše ljudstvo se dobro zaveda, da bankam ni do kmeta, ne do delavca, ne do človeka sploh, ampak da jim gre samo za dobiček, samo za tantijeme, samo za dividende. Banke ne poznajo gospodarske vzajemnosti, banke se izsmehujejo nad naukom ljubezni do bližnjega, na katerem temelji združništvo in kateri nauk že izvršuje naše ljudstvo. Naš kmet se zaveda, da bankam ni do koristi kmetskega stanu in da grede radi bank lahko na boben vsi kmetski grunti. Banke se ne bodo zavzele za kmeta; ravno nasproti, pridno bodo pomagale spravljati kmetske grunte na boben, razkosovati jih in prodajati, če bo to neslo. «Dobiček nad vse, pa če se vse drugo podere», je geslo bank.

Nasproti pa se naše ljudstvo dobro zaveda, koliko koristi je že imelo od združništva v teku 30 letnega delovanja zadrug, koliko dobrega so napravile za ljudstvo zlasti hranilnice in posojilnice. Ko so najpogostejše prodajali in razkosovali kmetska posestva, ko je pel boben vsepovsod, ko so že ljudje obupovali nad bodočnostjo kmeta, tedaj so bile zadruge tiste, ki so nastopile in zaklicale oderuhom in prekupčevalcem: «Stoj!» Zadruge so bile tiste, ki so kmeta rešile iz krempljev oderuhov, pa ne samo rešile grunte kmetu in njegovi družini, ampak tudi kmetskemu ljudstvu pomagale do napredka, do izboljšanja gospodarstva, do gmotnega blagostanja.

Varnost vlog je prva zahteva.

Naše ljudstvo se tudi dobro zaveda, da obljuba velikih obresti ni še vse. Naš kmet dobro ve, da je pri prihrankih važnejše naložiti jih varno, kakor pa naložiti jih proti visokim obrestim. Velik dobiček ne gre v mošnjček, ta pogovor se v življenju le prepogosto izpolnjuje. Kdor obljublja velike obresti, ta nudi zelo malo varnosti. Velike obresti ravno kažejo, da tisti, ki jih ponuja, igra zelo nevarno igro: Ali se bo rešil z velikim dobičkom, ali bo propadel. Se več! Velike obresti daje oni, ki mu vođa v grlo teče in mora imeti denar na vsak način, sicer se bo utopil. Le za velike obresti najde še ljudi, ki mu posodijo potrebni denar, da si umetno podaljšuje gospodarsko življenje. In če bi imeli vpogled v stanje bank, če bi imeli vpogled v njihove knjige, bi našli, da je v takem obupnem položaju danes mnogo bank ter z bankami zvezanih fabrik in trgovin. Vođa jim teče v grlo, vendar se še nočejo podati in si hočejo življenje podaljšati, za kar potrebujejo tuje kapitala, za kar lovijo kmetski denar. Med tem si mislijo, se bo že kaj zasukalo, se bo že kaj obrnilo na boljše. Toda denar, za katerega morajo plačevati tako visoke obresti, jih ne rešuje, ampak jih zopet pokopava.

Dejstva dokazujejo.

Gotovo je, da se banke in fabrike v takem položaju ne bodo mogle dolgo držati. Začelo se je že rušiti. Velika Balkanska banka, ki jo je vodil pomočnik bivšega fin. ministra Plavšič, je že zagrnela, se je že zrušila s strašnimi izgubami. Kdo jih bo trpel? Oni, ki so pri njej denar vlagali, oni, ki so se polakomnili visokih bančnih obresti. In za Balkansko banko bodo sledili drugi nesolidni bančni zavodi, ki jih vodijo ravnatelji in upravni sveti, katerih vsak misli le na svoj dobiček in na svoje špekulacije, malo pa jim je mar za koristi delničarjev, najmanj pa za varnost vlagateljev. Kaj njim za to, ako tisoči malih varčevalcev izgubi težko prisluženi denar, da so si le oni napolnili svoje žepe.

Kmetske prihranke rabi kmetsko gospodarstvo.

Pa ne le to. Ako bomo kmetski denar izročili bankam, da ga vržejo v trgovino in industrijo, kje bo pa kmet dobival posojila? Ali bo kmet hodil po posojilo k banki, ki računa 24 do 30% obresti? Kmetsko gospodarstvo je tako, da more kmet od posojil plačevati le nizke obresti. Kmetsko gospodarstvo visokih obresti ne prenese, gotovo ne tako visokih obresti, kakor jih preneseta trgovina in industrija in kakoršne zahtevajo dame banke. Ako še ta denar, kar ga je v naših hranilnicah in posojilnicah, damo bankam v roke, potem je naš kmet pri svojem gospodarstvu brez denarja, brez kapitala, potem mora naše kmetsko gospodarstvo nazadovati, mora propadati, ker tudi kmetsko gospodarstvo zahteva kakor trgovina in industrija kapitala, le da mora biti ta kapital cenejši. In ravno v tem so vršile hranilnice in posojilnice svojo veliko nalogo, da so zbirale kmetske prihranke in jih po nizki obrestni meri dajale kmetom kot posojila.

Iz delovanja naših poslancev.

Shodi poslancev Slov. ljudske stranke 11. novembra: Bedjanič: Sv. Tomaž pri Ormožu po rani sv. maši. Falež:

Sv. Lovrenc n. P. po rani maši. Kugovnik: Dol pri Hrastniku po rani maši. Krajnc: Frankolovo po maši. Vrečko: Kozje po rani maši v Okrajni posojilnici. Dne 18. novembra: Falež: Sv. Martin na Pohorju po rani sv. maši. Kugovnik: Sv. Danijel, Koroško, po maši pri cerkvi. Krajnc: Pišece po rani maši. Vrečko: Sv. Križ na Slatini, po rani maši v Društvenem domu.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V soboto je bil izvršen na našega vojaškega atašeja v Sofiji, generalštabnega podpolkovnika Krstiča predrzen atentat. V njegovo stanovanje so prišli trije neznanci s pretvezo, da ima za podpolkovnika neko pismo. Sluga, kateremu so se neznanci zdeli sumljivi, je zahteval, naj izroče pismo njemu. V tem hipu pa so neznanci planili nanj in ga ranili. Na njegov krik je vstopil v sobo podpolkovnik in razvila se je ostra borba, tekom katere je dobil polkovnik več poškodb. Neznancem se je posrečilo uiti. — Naša vlada je poslala bolgarski zahtevo po izrazu obžalovanja nad tem činom in po zasledovanju storilcev, vprašanje odškodnine se pa predloži razsodišču v Haagu. Ker so naše zahteve pomirljive ter se obračamo tudi na mednarodno razsodišče, je upati, da bo bolgarska vlada dala zahtevano zadoščenje in da ne bo kakega težjega spora.

Z drugimi vladami vred se je tudi naša obrnila v Atene ter sporočila, da ne bo mogla ostati ravnodušna, če bi prišlo v Grčiji do spremembe sedanjega monarhističnega režima.

Od Italijanov pregnana avtonomna vlada Reke je zborovala v Kraljeviči ter poslala Društvu narodov zahtevo svoje samostojnosti.

MEDNARODNA PROMETNA KONFERENCA.

Te dni se je v Beogradu vršila seja v ministrstvu zunanjih del med predstavniki ministrstva za promet, ministrstva zunanjih del in generalne direktije voda. Na konferenci se je sklepalo o udeležbi naših delegatov na mednarodni konferenci za promet in tranzit, ki se bo vršila v Ženevi dne 19. t. m., kakor tudi po instrukcijah, ki se imajo dati predstavnikom te države.

V RUMUNJI

oficirski zaročniki še vedno ne mirujejo. V zadnjih dneh so bile zopet izvršene mnogoštevilne aretacije in odkrili so se novi načrti za prevrat, ki baje kažejo, da so zaročniki v zvezi z ogrskimi in vojaškimi krogi.

NAPOVED PREVRATA V NEMČIJI.

Nacionalisti postajajo od dn do dne predrzejši in javno napovedujejo za 8. t. m. ob petletnici proglasitve nemške republike državni prevrat, ki bo omogočil vzpostavitev monarhističnega sistema. Na Bavarskem in na Turinškem so nacionalisti povsem mobilizirali pristaše svojih bojnih organizacij. «Vossische Zeitung» javlja, da se namerava izvršiti državni prevrat ne samo na Bavarskem, marveč tudi v severnih delih Nemčije, tako na Turinškem, Meklenburškem in Pomeranskem. Ludendorff živahno agitira v korist Hohenzollerncev. Na drugi strani nemška veleindustrija širi dejo direktorija, ki bi prevzel vodstvo države z diktatorskimi pooblastili.

VOJNO-ODSKODNINSKA KONFERENCA.

Listi poročajo, da je vlada Zedinjenih držav sporočila francoskemu poslaniku, da se ne udeleži konference za presojo plačilne možnosti, če bi bil delokrog konference omejen.

Angleška vlada je sporočila svojemu poslaniku v Parizu, zakaj ne more sprejeti francoskih pridržkov glede sklicanja konference, ker bi tako konferenco Amerika odbila.

Naše prireditve.

Na Martinovo nedeljo- dne 11. novembra obhaja Kat. izobraževalno društvo svoj glavni praznik po sledečem sporedu: Zjutraj ob 6. uri se udeleži društvo z zastavo sv. maše v baziliki Matere Milosti. Popoldne ob pol petih priredi v Narodnem domu prekrasno igro: «Lovski tat» z govorom g. dr. Medveda. Vsi prijatelji društva se najpriskrnejše vabijo!

Prostovoljna požarna bramba v Kamnici priredi na Martinovo, t. j. 11. novembra v prostorih gostilne g. Ant. Vogrinec veliko veselico z raznimi zabavami. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo potrebnih cevi, se občinstvo uljudno vabi, da to prireditev v kar največjem številu poseti. Začetek ob 14. (2.) uri. — Vstopnina samo 3 D.

Udruženje vojnih invalidov podružnica Maribor, nanzanja: Vsled sklepa odborove seje z dne 27. okt. 1923 sklicuje nadzorstvo Udruženja vojnih invalidov, podružnica Maribor, izvanredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 11. novembra 1923, ob 9. uri dopoldne, v prostorih restavracije «Kosovo» na Grajskem trgu. Vsak član mora prinesiti seboj člansko knjižico, invalidi tudi izvid nadpregleda. Kdor ni član, nima pristopa.

Črešnjevci. Tukajšnje bralno in tamburaško društvo priredi v nedeljo, dne 11. t. m. ob treh popoldne veselico, na kateri se bo predstavljala igra «Najdena hiša» ter «Poštna skrivnost» Med odmori petje in tamburaška godba. Prijatelje poštene zabave priskrčno vabi na naš črešnjevski grič — odbor.

Velika slovesnost v Ormožu. Iz Ormoža poročajo: Z velikim trdom in naporom smo pri nas dogotovili Katoliški dom. Stavba bo na prav slovesen način blagoslovljena prihodnjo nedeljo, dne 11. t. m. ob 10. uri dop.

Slavnostni gvornik dr. Korošec. Na to veličastno prireditev opozarjamo vse ormoške okoličane in dobro došli so nam pa vsi, ki se bodo tudi od daleč udeležili tega slavlja.

Vabilo na veliko veselico, ki jo priredi Prostovoljno gasilno društvo v Račjem v gostilni «pri Jugoslovancu» v nedeljo, dne 11. t. m. ob priliki blagoslovitve parne brizgalne na občinski meji proti Slivnici. Ob tričetrt na dve slovesna blagoslovitve parne brizgalne pred Gasilnim domom, ob pol treh vaja s parno in ročno brizgalno. Ob treh vkorakanje na veselice prostore. Pri celi slavnosti igra priljubljena godba. Vstopnina 5 dinarjev za osebo. Ker je čisti prebitek namenjen za pokritje nakupa parne brizgalne, se priporoča za obilen obisk — odbor Prostovoljnega gasilnega društva.

Javna tombola se priredi v Slov. Bistrici dne 25. t. m. Začetek popoldne. Po tomboli se vrši v dvorani Okrajne hranilnice ljudska veselica. Svira godba Omladine iz Maribora. Čisti dobiček tombole in veselice se bo porabil za kritje zvonkega dolga pri dveh cerkvah in prenovljenje cerkve Marije sedem žalosti. Tombola ima 250 dobitkov v vrednosti do 100.000 K. Glavni dobitki za «tombolo» so sledeči: polovnjak finega bistrškega vina, en prašič, dve ovci (dva dobitka), nova srebrna ura z verižico, miza z marmornato ploščo, dve vreči moke nularice (dva dobitka), dva sežnja suhih bukovih drv (dva dobitka), postelja, miza s štirimi stoli, usnja cela kravja koža, nova trna bakrena škropilnica in fini moški čevlji. Tudi drugi dobitki so dragoceni. Karta stane 10 dinarjev. Vsaka dvajseta karta dobi. Karte se prodajajo pri odboru za tombolo v Slov. Bistrici, v župnijski pisarni in v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Tudi zunanji kupci kart se lahko udeležijo tombole. Treba je poslati karto z adresno vred odboru za tombolo v Slov. Bistrico, kjer bo poseben odsek igral s temi kartami in v slučaju, da karta dobi, obvestil o tem kupca kart. Ker ima tombola tako plemenit namen in nenavadno veliko število jako dragocenih dobitkov, naj nihče ne zamudi v svojo korist nakupiti si nekaj kart. — Odbor za prireditev tombole.

Tedenske novice.

ZBOR ZAUPNIKOV SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE.

Kakor vsako leto, se je vršil tudi letos minulo nedeljo v Ljubljani zbor zaupnikov naše stranke. Prišli so zastopniki iz cele Slovenije. Na zboru je predvsem govoril načelnik stranke dr. Korošec o političnem položaju in o stališču naše stranke. Zaupniki so sprejeli jedrnat govor načelnika z velikim navdušenjem. O avtonomistični misli je na to govoril dr. Janko Brejc. O organizatoričnem delu v stranki je poročal tajnik Krajnc. Po teh poročilih je bila sprejeta ta le resolucija: Zbor zaupnikov SLS jemlje poročilo svojega načelnika na znanje, ter izreka popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in mu glede nadaljnega postopanja prepušča proste roke. Na to je bil izvoljen zopetnim načelnikom stranke dr. Korošec. Kot podpredsednik pa prof. Remec. Ob priliki zbora SLS zaupnikov se je vršil tudi občni zbor Jugoslovanske kmetske zveze in je bilo tudi zborovanje krščanskih delavskih organizacij. Celotno zborovanje je zopet dokazalo, da so naše vrste strnjene in da zaupniki soglašajo z dosedanjim postopanjem naših poslancev. O govoru dr. Korošca in dr. Brejca, v katerih sta nam oba voditelja dala smernice za bodočnost, bomo poročali prehodnjič obširnejše in na uvodnem mestu.

Delokrog naših poslancev. Sodni okraji so na sledeče poslance razdeljeni: dr. Korošec kot predsednik kluba nima dodeljenega okraja, Bedjanič: Ormož, Falež: Maribor desni breg in Slov. Bistrica, Dr. Hohnjec: Ljutomer, Gor. Radgona in Konjice, Kleki: Dol, Lendava, Kranje: Celje, ransko in Brežice, Kugovnik: Prevalje in Laško, Pušenjak: Slov. Gradec, Marenberg in Gornji Grad, Šiftar: Murska Sobota, Vesenjaj: Ptuj, Vrečko: Smarje, Kozje in Rogatec, Zehot: Maribor mesto in levi breg ter St. Lenart. — Naslov za vse poslance je: Jugoslovanski klub, Beograd, Narodna skupščina.

Spremembe v politični upravi. Veliki župan dr. Lukan v Ljubljani je predložil svoj odstop, prostovoljno ali prisiljeno, se ne ve, gotovo je pa, da gre. Namestnik velikega župana v Mariboru dr. Pfeifer je razrešen zastopništva okrajnega glavarja v Mariboru ker je imenovan kot novi mariborski okrajni glavar vladni svetnik dr. Vončina, doslej okrajni glavar v Novem mestu.

Pritožbe glede malega obmejnega prometa naj pošljejo prizadeti naravnost poslancem in sicer v Prekmurju poslancu g. Geza Šiftarju, v Ljutomerskem okraju g. dr. Hohnjecu, v mariborskem g. Fr. Zehotu, v marenberškem g. Vl. Pušenjaku in na Koroškem g. Juriju Kugovnik. Pritožbe opremiti z natančnimi podatki.

Združno-socialni tečaj se vršijo od 19. do 30. nov. po naslednjih sodnih okrajih: 19. novembra (ponedeljek) ob pol 9. uri dopoldne: Slovenjgradec v prostorih Hranilnice in posojilnice (za sodni okraj Slovenjgradec). 20. novembra (torek) ob 9. uri dopoldne: Šoštanj v cerkveni hiši (za sodni okraj Šoštanj). 22. novembra (četrtek) ob pol 9. uri dopoldne: St. Jurij ob Taboru v cerkveni hiši (za sodni okraj Vransko). 23. novembra (petek) ob pol 9. uri dopoldne: Rečica ob Savinji v gostilni Čujež (za sodni okraj Gornji grad). 26. novembra (ponedeljek) ob pol 9. uri dopoldne: Laško v društveni dvorani (za sodni okraj Laško). 27. novembra (torek) ob pol 9. uri dopoldne: Celje v hotelu «Beli vol» (za sodni okraj Celje). 29. novembra (četrtek) ob pol 10. uri dopoldne: Rogatec v kaplaniji (za sodni okraj Rogatec). 30. novembra (petek) ob 9. uri dopoldne: Smarje

pri Jelšah v gostilni Gradt (za sodni okraj Smarje pri Jasah).

Zenska tečaja za mladenke in žene se vršita dne 18. t. m. v Celju v Narodnem domu in 25. t. m. v Mariboru v Lekarniški ulici 6. Tečaja se začeta zjutraj ob 9. uri. Predavali bodo znameniti govorniki-strokovnjaki. Vodila bo oba tečaja g. dr. Angela Piskernik, odlična govornica in predsednica Zenske zveze v Ljubljani. Sklenila se bodeta tečaja popoldne v Celju z gledališko igro, v Mariboru pa s telovadno prireditvijo. Dekliške zveze, Marijine družbe, pridite čisto gotovo. Vsaka župnija naj pošlje svoje zastopnice. — SKSZ v Mariboru.

Kuluk že izvršujejo v Srbiji, Črni gori ter deloma po Bosni in Hrvatski že od julija mesca. V Sloveniji se po odločnem nastopu poslancev Slovenske ljudske stranke dosedaj nikogar ni smelo siliti na kuluk. Samostojni in demokratiški kričaji so tako sami sebe postavili na laž. Če bi bili samostojni v vladi, bi gotovo Slovenci že od junija najprej kuličili. Pučja še v Beogradu ni bilo, ko bi moral glasovati protikuluku. Da, da! Besede in dejanja!

Župnija sta dobila. Župnija Sv. Jakob v Slov. gor. je dobil tamošnji g. provizor Martin Erhartič. Župnik v Breznu ob Dravi je postal g. Marko Sagaj, provizor istotam.

Vojaški begunci, ki so utekli zadnja leta čez mejo, so sedaj pomiloščeni in se lahko vrnejo. Za one, ki so pobegli pred l. 1922, naj starši ozir. drugi sorodniki napravijo prošnjo na vojno ministrstvo za pomiloščenje. Prošnja mora biti kolekovana, kakor druge prošnje s 3 in 10 D.

Mariborske novice. Ker je delovanje Orjune v Mariboru prepovedano, razglašajo naši orjunci, da bodo prestavili Orjuno iz Maribora v Studence. Naznanjajo, da bo kmalu v Studencih ustanovni občni zbor te prepeške organizacije. — Prejšnji teden se je zgodila v noči železniška nesreča na Teznu. Madžarski brzovlak je z vso silo zadel ob tovornega ki je prevažal vagone. Obe lokomotivi in prvi vagoni so razbiti; pri celi nesreči pa je bilo lahko ranjenih samo pet oseb. Vzrok nesreče še ni objavljen. — Minuli teden sta se zgodila v Mariboru dva slučajna samomora. Delavka Hruba se je obesila radi premale plače in neki Josip Plotsch pa se je zastrupil s strihninom. Plotscha so sicer prepeljali v bolnico in mu tamkaj izpraznili želodec a je že bilo prepozno. — Mariborski mestni hranilnici, pred katero smo že večkrat svarili vlagatelje na deželi, zopet slaba prede. Morala si je izposoditi od poštne čakovnega urada 8 milijonov kron, da vsaj nekoliko potolaži vlagatelje ki zahtevajo svoj denar nazaj od zavoda, kateremu že javnost ne zaupa več. — Mariborska kmetijska podružnica je imela minulo nedeljo svoj občni zbor. Na tem občnem zboru je zopet zmagala naša stranka. Naša stranka je dobila 51 glasov, združili so se samostojni in liberalci, a kljub temu niso dobili več kot pet glasov. — Naš vrli somišljenik Jakob Rutnik in njegova žena Matilda sta obhajala v sredo 25letnico poroke. Bog ju ohrani še mnoga leta.

Gradba državne ceste iz St. Ilja do Marije Snežne je oddana ljubljanski stavbeni družbi za 4 milijone in 200.000 D. Z delom se bo prav kmalu pričelo. Železi je, da bi podjetje zaposlilo pri delu samo domače delavce. Cesta mora biti gotova v treh letih.

Smrt našega moža v Svečini. Dne 28. oktobra je umrl tukaj daleč na okoli znan posestnik Franc Brezner v najlepši moški dobi star komaj 46 let. Bil je mož poštenjak in dober katoličan. Pokopali smo ga dne 30. oktobra ob velikanski udeležbi od blizu in daleč. Počivaj v miru blagi mož, mladi vdovi pa naše sozalje.

Novi zvonovi pri Sv. Križu nad Mariborom. Dne 28. oktobra smo jih blagoslovili. Izjema za našo župnijo je bila pridiga pod milim nebom. Slovesen dan prelepo vreme, navduševalen nagovor. Pred našimi očmi sta bila naša dva lepa zvonova, ki smo jih po končanem sv. opravilu potegnili v zvonik. Kako veselo zbor troglasni zdaj prepeva, naj petje njih po fari še mnogo let odmeva. Vsa čast požrtvovalnim možem, ženam, mladeničem in dekletom, ki so za to slovesnost storili vse, kar so mogli. Tuji gostje iz Maribora in od drugod so rekli: «Prelepo je bilo. Veseli nas da imamo bronaste zvonove. Slišijo se v nadalje kote naše razsežne župnije. Dal Bog, da bi še ućakali nov, velik zvon, tedaj bo naše veselje popolno!

Blagoslovitev novih zvonov pri Sv. Boštjanu poleg Dravograda. Tudi naša podružnica je dobila dva nova zvonova, in sicer jeklena, ker je vas majhna in si vsled tega ni mogla kupiti mnogo dražjih bronastih. Naročila sta se pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, ki je naročilo izvršila v splošno zadovoljnost. Zvona A (500 kg) in C (300 kg) se lepo ujemata z ostalim bronastim F. Vendar se mora omeniti, da ima večji zvon A lepši glas kot manjši C. Zvonova je blagoslovil v nedeljo dne 28. oktobra ob najlepšem vremenu in navzočnosti telike množice ljudstva č. g. Volbenk Serajnik, prošt in generalni vikar v Dravogradu; slavnostno pridigo in sv. mašo je imel č. g. Ulr. Hafner, župnik na Ojstrici. Godba in streljanje s topičev je veselo slavnostno razpoloženje še pomnožilo. Bil je krasen dan, ki nam ostane vedno v spominu. Največ zaslug za nabavo novih zvonov ima Gregor Pernik p. d. Kluzan, ki je zvone naročil, vodil nabiranje darov in ki je tudi dvignil zvone v stolp brez vse nezdode. Bodi izrečena iskrena zahvala njemu in drugim botrom, predvsem cerkvenemu ključarju Luki Pregeljavu, pd. Stogleju, ki nas je po končani slavnosti pogostil na svojem domu.

Novi zvon v Laporju. Dne 28. oktobra 1923 je g. dr. Jerovšek iz Maribora posvetil naše nove zvonove. Ne bom popisoval slovesnosti, ki je bila nad vse veličastna, omenimo samo lepi sprevod. Od kolodvora nam je pripeljal ob 9. uri nove zvonove s svojimi krasnimi

konji, novim vozom in v spremstvo godbe in pokanjem topičev g. K. Kaukler, velposestnik v Hošnici. Vsa čast mu za njegovo veliko požrtvovalnost. Pri slavlolu je bila večtisočgala množica ljudi do solz ganjena od veselja. Domači gospod župnik je pozdravil nove zvonove ter omenil, da je 24. septembra 1923 ravno 30 let, odkar se je v Laporju vršila enaka slovesnost. Potem se je sprevod nadaljeval do zvonika. Ko so se naši novi zvonovi peljali skozi mesto Slov. Bistrica, je mogočno in krasno zvonjenje novih zvonov pozdravljalo nove, mimoidoče sosede.

Novi zvonove je dobil St. Lovrenc na Drav. polju. Eden od novih zvonov tehta 735 kg drugi pa 323 kg. Cerkev je imela samo 290 kg težak majhen zvon, ki je bil ulit leta 1866 v Ljubljani. Denar za zvonove so ljudje hitro darovali in je bil od občinskega odbora izvoljen poseben odbor za nabiranje darov za zvona. Večji kmetje so dali po 1000 K, manjši 500 K, drugi pa, kolikor je kateri zmožel. Zvonovoma je kumoval g. Čuček iz Ptuja in daroval kar celih 10.000 K. Zvona sta bila na prav slovesen način blagoslovljena dne 28. oktobra od vlč. g. dekana Antona Ravšl. Farani imajo z zvonovoma veliko veselje.

Ker se je letošnje jesen precejšnje število novih učiteljev izreklo proti vstopu v liberalno UJU-jevsko organizacijo, napada «Učiteljski Tovariš» te zavedne in krščanske učitelje, ki so v Mariboru ustanovili podružnico Slomškove zveze za Štajersko, ki šteje okoli 70 članov. Zavednega učitelja iz Sv. Benedikta imenuje radi tega «kontrabanta» pa so zato že dobili primeren odgovor v «Straži». Sicer bomo pa v eni prihodnjih števil «Slovenskega Gospodarja» podali jasno in določno sliko učiteljske organizacije UJU da bo ljudstvo poučeno kaj in kdo so pravzaprav ti ptiči.

Umril je pri Sv. Antonu na Pohorju g. Fr. Mravljak, večleten župan, cerkveni ključar, šolski načelnik, in je bil dne 28. septembra t. l. zelo slovesno pokopan. Bil je izredno postrežljiv in prijazen do vsakega in dober oče svoje družine in ubogih. Pomagal je, kjerkoli je mogel. Naj v miru počiva in Bog mu bodi bogat plačnik. Za novega župana je bil dne 31. oktobra t. l. enoglasno izvoljen kmet Mihael Kanop p. d. Brunčko. V petih letih je umrlo v fari sedem dobrih vrlih mož in pridnih kmetov. Bog daj dobrih in vrednih naslednikov!

Smrt radi božjasti v Makolah. Na dan Vseh svetnikov je pri nas nagle smrt umrla Roza Turk. Na potu k večernicam jo je vrgla božjast v jarek kjer je bilo za par prstov na globoko vode a vendar zadosti da je reva utonila. Bila je pridno dekle pač ena najboljših iz Marijine družbe. Vsak dan, tudi na dan smrti, je bila pri božji mizi. Zato so jo pa poklicali vsi sveti na svoj god v svojo sredo. Bog ji daj večni mir!

Smrt blage matere. Na biljo pred Vsemi svetniki je v Špitaliču pri Konjicah umrla Marija Pevec, mati g. bogoslovca Vinkota Pevec. Ni dočakala primicije na tem svetu, upajamo, da se bo veselila nad zvezdami. Po-božni materi naj sveti večna luč.

Tajništvo Slov. ljudske stranke v Celju, hotel Beli vol, I. nadstropje daje članom SLS informacije in pojasnila v davčnih, vojaških, obrtnih, trgovskih, pravnih, šolskih, zapuščenjskih, občinskih, pokojninskih in raznih drugih zadevah. Nudi posredovanje in pomaga vlagati razne prošnje, pritožbe in prizive, kakor prošnje za dopuste, za odpust, ozir. skrajšanje vojaške službe, prošnje za koncesije, potne liste, državljansko pravico, prošnje za povrnitev stroškov, odpust odnosno zmanjšanje globe, za razne podpore, penzije, nadalje posreduje v vseh društvenih in organizacijskih zadevah itd. Člani, obračajte se v vseh zadevah na naše tajništvo v Celju.

Nova zvonova pri St. Joštu na Kozjaku. Dva nova bronasta zvonova, ki sta že dne 14. oktobra iz zvonarne Bühl v Mariboru prispela med nas, smo dne 21. oktobra, na nedeljo posvečevanja cerkva, slovesno blagoslovili. Sv. obrede je opravil č. g. dekan Ivan Rotner iz Skal s pomočjo sosednih gg. duhovnikov in ob navzočnosti mnogobrojnega ljudstva. Nad vse prisrčen je bil že pozdrav zvonov na meji župnije in pri farni cerkvi. Pozdravljali so ju: dva v venci in zastavicami okrašena slavloluca, trije mogočni mlaji s slovensko in državni zastavama, stolp s papeško zastavo, mogočni grom topičev, cerkveni pevski zbor, tri družice z deklamacijami, en fant v imenu Bralnega društva in dva moža v imenu občine Kozjak ter v imenu zbranih botrov in botric in drugih domačih in sosednih dobrotnikov. V imenu farne cerkve pa ju je pozdravil domači dušni pastir. Dviganje zvonov v stolp se je izvršilo hitro, brez hibe in nesreče, tako da so ob koncu opravila že zapeli. Pridigal je č. g. dekan z v srce segajočimi besedami o zgodovini zvonov in pomenu zvonjenja za katoliškega kristjana, nato pa darovali levitirano slovesno sv. mašo. Zvonova tehtata 420 kg in 240 kg in staneta z vsemi stroški 43.432 dinarjev ali 173.728 kron. Posvečena sta presv. Srcu Jezusovemu in sv. Antonu Pad. ter presl. Srcu Marijinemu in sv. Mateju. Drugih okraskov nimata, da se s tem lepšima glasovoma s starim, najmanjšim, sv. Joštu posvečenim zvonom v prekrasni ubranosti mehkega mol trizvoka ACE ujemata. Hvaležni Bogu, se zahvaljujemo vsem, ki so k nabavi zvonov in njih slovenski blagoslovitvi kaj pripomogli: velikim in malim dobrotnikom, zlasti še prav posebej botrom in botricam ter č. g. dekanu in gg. duhovnikom. Božje Srce naj povrne na priprošnjo Marijinega Srca vsem z bogatimi obrestmi. Tudi še gre primerna zahvala dekletom za deklamacije in nebroj vencev, s katerimi so slavloluca, mlaje, kapele in cerkev tako bogato ozaljšale, cerkvenemu pevskemu zboru za lepo, požrtvovalno in vstrajno petje, fantom in možem za navdušene nagovore, dviganje mlajev in streljanje

iz topičev, končno še g. Martinu Šmon iz Šmartina pri Slovenjgradcu za brezhibno dviganje zvonov v zvonik in vsem, kateri so na katerikoli način kaj pripomogli. Da bi bilo ubrano zvonjenje pri St. Joštu vedno se ponavljajoča «visoka pesem» vzajemne ljubezni faranov ter vedno lepi slavospjev božjemu in Marijinemu Srcu posvečenih družin šentjoških.

Letos po leti je izginil neznan kam Franc Resch, okrog 8 let star, iz občine Kleinradl. Bil je prej na Kapli pri Črešniku. Kdor bi kaj vedel o njem, naj poroča na župni urad Remšnik.

Na gostiji Jager-Lorber pri Sv. Juriju v Slov. goricah so zbrali veseli svatje 1000 K za nove zvonove. Novoporočencema obilo sreče darovalcem pa iskrena hvala!

Koledarček Jugoslovanske kmetijske zveze za leto 1924 je ravnokar izšel. V petih letih se je ta koledarček popolnoma udomačil med našim kmetijskim prebivalstvom in vsak KZ ga ima vedno pri sebi, ker mu vsak hip dobro služi. JKZ pa skrbi tudi za to, da je njen koledarček vsako leto boljši in sicer glede vsebine, kakor tudi glede oblike. Poleg navadne koledarske vsebine ima letošnji koledarček poročilo o delovanju JKZ in celo vrsto za dobrega gospodarja potrebnih tabel, navodil in člankov. Tako so med drugimi navodila za zatiranje sadnih škodljivcev, za pravilno obdelovanje polja, in pravilno krmljenje, za pomoč pri porodih domačih živali, za zdravljenje domačih živali, za prvo pomoč ponesrečenim ljudem in mnogo drugih. Posebno praktična in poučna je razpredelnica za pravilno in pravočasno sajenje raznih domačih rastlin. Poleg še drugih važnih, kratkih in poučnih stvari ima koledarček tudi dosti praznega papirja za zapisovanje. Koledarček ima letos nekoliko večjo obliko, boljši papir in boljšo, trdnjšo vezavo. Kljub temu pa je cena koledarčku prav nizka, tako, da si ga bo lahko nabavil vsak kmetovalec in vsak prijatelj naše JKZ.

Krajevne organizacije SLS na deželi prosimo, da nam na dopisnici takoj sporočijo, koliko Koledarčkov Jugoslovanske kmetijske zveze za leto 1924 jim naj pošljemo. Koledarček bo stal okrog 10 D, s poštnino nekoliko več, kar natančno še sporočimo. — Tajništvo SLS v Mariboru, Tiskarna sv. Cirila.

Pritožbe od severne meje.

V «Slov. Gospodarju» dne 25. oktobra so objavljene upravičene pritožbe od severne meje v zadevi obupnega stanja našega vinogradništva. Žal, dopisnik ni bil povsem dobro poučen. Naša vlada ne more znižati izvozne carine na vino, ker je izvoz vina iz Jugoslavije popolnoma prost. Edino vlada Nemške Avstrije je naložila na uvoženo vino iz Jugoslavije neznosno visoko carino, ki znaša okoli 60 K od litra. Tako je vinogradnikom iz ozemlja Jugoslavije onemogočeno uvažati vino v Nemško Avstrijo. Carine prosto smejo uvažati tje vino samo oni vinogradniki, kojim državna meja preseče njih posestva. Niti tukajšnjim posestnikom, ki bivajo v N. Avstriji, nemškoavstrijska vlada ne dovoljuje izvažati vino, ki zraste v Slovenskih in Ljutomerskih goricah, carine prosto v Nemško Avstrijo. Pri sedanjih pogajanjih, ki se vršijo v Mariboru, oziroma na meji, je v razpravi predlog, naj se obmejni pas raztegne na celo ozemlje med Muro in Dravo. Naš predlog je, da naj N. Avstrija dovoli od 1. januarja 1924 naprej carine proti uvozu vina iz tega ozemlja v Nemško Avstrijo in sicer za vse vinogradnike brez razlike. Ali se bo vlada Nemške Avstrije udala tej zahtevi, ali bodo člani jugoslovanske vladne delegacije odločno nastopili v tem vprašanju, bomo videli. Tako stoji stvar. Jugoslovanski klub je poslal poslanca Žebota, da se informira o poteku razprav o obmejnem prometu. Prebivalstvo na meji, posebno vinogradniki, pa naj te dni komisiji na licu mesta iznesejo te zahteve.

Dopisnik je glede mlinov v Nemški Avstriji napačno poučen. Celozemlje med Muro in Dravo nima dovolj mlinov in je prebivalstvo navezано na mline ob Muri, koji ceneje meljejo žito nego umetni mlinci daleč v ozadju. Teško smo dosegli te ugodnosti, ne rušimo si tega sedaj sami! Obmejni promet mora postati sčasoma še bolj prost, potem se bo tudi gospodarstvo našega prebivalstva ob meji lepše razvijalo. — t.

Gospodarstvo

Vinsko drožje se bo zopet smelo kuhati. Letos naenkrat je finančna uprava prepovedala prosto kuho žganja iz vinskih drož. Vinogradniki iz Sv. Jakoba v Slov. gor. so po tamošnji organizaciji SLS naprosili poslanca Žebota, naj stori vse korake, da se bo smelo vinsko drožje zopet prosto kuhati. Poslanec je s tovariši vložil interpelacijo na finančnega ministra. V finančnem odboru pa, ko je šlo za novi trošarinski zakon, se je poslancem Žebotu, Vesenjaku in Pušenjaku posrečilo, da se bo bodoče iz vinskih in sadnih drož ter tropin popolnoma prosto kuhal ožganje. Samo okoli tega našega predloga se je skoro celi dan sukala razprava. Nazadnje se je minister moral udati in Žebotov predlog glede drož in tropin je bil sprejet.

KMETIJSKA DELA V MESECU NOVEMBRU.

Doma na dvorišču in pri živini. V novembru se začne pri nas navadno mrzlo vreme. Zavarujemo so pred mrazom v naših stanovanjih z zimskimi okni. Popravimo vhode in zadelažimo odprtine, ako je začelo zunaj zmrzovati. Dovažajmo drva in steljo za zimo, da se bodemo po zimi greli pri topli peči in da bo naša živina v suhem listju spala. Pomnimo, da mokrota in mraz živini škodujeta prav tako, kakor človeku. V primerno toplih hlevih po zimi se

bodo živali počutile mnogo bolje, nego v mrzlih. Za vzdrževanje telesne toplote po zimi je potrebno več hrane, nego poleti. Svinje pitajmo s krmili, ki vsebujejo mnogo tolakove, da dobimo lepšo slanino. Ne pozabimo tudi na kokoši, zlasti ako je zapadel sneg. Kokošim je razen zrnatih hrane ponuditi dvakrat dnevno tople vode in kuhanega krompirja ali repe. Ako hočemo, da bodo kokoši nesle jajca po zimi, jih je krmiti tudi po noči in na toplenem prostoru.

Ce Martinova gos po ledu plazi,
o Božiču navadno po blatu lazi.

V vinogradu. Gnojimo v vinogradu s hlevskim gnojem, kompostom, gnojnico ali umetnimi gnojili. Najboljši gnoj je dobro konzerviran, to je od deževnice neizpran hlevski gnoj, ki zemljo ob enem tudi rahlja. Hlevski gnoj vsebuje povprečno 0.50% dušika, 0.63% kalija in 0.26% fosforove kisline. Na oral je potrebno približno 300 met. stotov, to je 50—60 vozov hlevskega gnoja. Gnoj pokopavamo o priliki jesenske kope na sredi med posameznimi črtami. Gnojenje v vinogradu naj se vrši vsako tretje leto. O gnojenju spregovorimo podrobno na posebnem mestu. Osipajmo eno- in dveletno trsje do tretjega zlahatnega očesa, da ne pozebe po zimi. Enako storimo pri starejšem trsju v nižavi, zlasti pri trtah, ki so proti mrazu občutljive. Rigolajmo zemljo za nove nasade. V manj strmih legah sadimo trte v razdalji 150 cm, da omogočimo obdelovanje zemlje s vprežno živino.

V sadonosniku. S pohranitvijo sadja bi marsikdo mislil, da je konec letnih opravil v sadonosniku. Temu pa ni tako, temveč vsak pameten sadjar najde tudi v poznem jesenskem času dovolj posla v sadovnjaku. Odpadlo listje pograbimo in ga porabimo za steljo. Če pa hočemo uspešno zatirati sadne škodljivce in bolezni, tedaj storimo najbolje, ako listje sežgemo. Misliti je treba tudi na gnojenje sadnega drevja, kar je eno najvažnejših sadjarskih opravil v pozni jeseni. S hlevskim gnojem gnojimo starejše sadno drevje na ta način, da izkopamo ob koncu vej ali pod drevesnim kapom 30 cm širok in 30 cm globok jarek, v katerega nanosimo gnoj in ga pokrijemo z zemljo. Debele korenine okoli debla ne sprejemajo hranilnih snovi, temveč le najfinejše, nitim podobne koreninice, ki se nahajajo v zemlji približno tako daleč, kakor najdobje vejice nad zemljo. Če so bili tega navajeni dosedaj celo nekateri starodobni ekonomski, je to znamenje, da jim je procvit sadjarje bila deveta briga. Z gnojnico gnojimo najzdatnejše, ako jo nalivamo v 15 do 20 cm globoke luknje, ki jih napravimo s kolom ali motiko pod zunanjim robom drevesne krone. Prav dobro je tudi polivati z njo trato ali rušo pod drevjem. Četudi gnojnica ne doseže vselej drevesnih korenin, se nimamo bati izgube. Posrkale jo bodo travne koreninice ter nam bodo za to delo hvaležne. Za gnojenje z umetnimi gnojili veljajo ista načela, kakor za gnojenje travnikov. Če imamo sadna drevesca na razpolago, presajajmo sadno drevje, dokler je vreme ugodno. Mlado sadno drevje, ki smo posadili šele zadnja leta, gnojimo in zavarujemo pred zajci. Drevesni kolobar prekopljimo z lopato ali motiko. S tem omogočimo pristop zraka do korenin ter hitrejšo in boljše razkrojevanje zemlje. V drevesnici pripravljajmo sejalne prostore za prihodnje leto. Zatirajmo sadne škodljivce, kakor krvavo us ter velikega in malega zimskega pedica. V sadnih shrambah prebirajmo jesensko in zimsko sadje vsaj vsaki teden enkrat, da nam preveč ne segnijo. Kdor hoče obdržati sadje dolgo časa sveže in zdravo, ga mora večkrat žveplati in imeti na hladnem, zračnem in čistem prostoru.

Na polju. Spravljajmo repo, korenje in drugo, ako tega nismo storili že v prejšnjem mesecu. Izvažajmo gnoj in gnojnico na njive, ko ni drugega nujnejšega opravila. Orjimo globoko jesensko brazdo, da izboljšamo obdelovalno plast zemlje. To storimo z rajolnim ali pa tudi z navadnim Sackovim plugom, ki ima spredaj na gredlju predlemez, da moremo rezati dve brazdi. Obe brazdi se obračate skupaj, vendar tako, da pride vrhnja brazda na dnu glavne brazde. Z našimi navadnimi lesenimi plugi tega ne moremo tako lahko doseči, ker ne gredo vobče tako globoko, kakor Sackovi. Natančnejšo razpravo o tem predmetu smo napisali v zadnji številki «Gospodarja».

Na vrtu. Pred nastopom snežnega vremena spravimo zelenjavo v prezimovalne prostore. V ta namen izkopamo 20 cm globoke in približno 2 m široke jame, v katere vložimo zelenjavo. Jame pokrijemo z deskami in damo na vrh plast listja. V lepem vremenu pustimo jamo odkrito, ob hladnem mrazu pa jo zakrijemo. Na dveh straneh jame pustimo luknje, da more zrak dohajati v jamo. Nagnite rastline odstranjujmo od časa do časa. V takšnih jamah z uspehom pohranjujemo salato, špinačo, zimski por, zimski ohrovt, motovilec in rožni kapus pa puščamo najboljše na prostem. V kleti prezimujemo tako, da nasipujemo peska, v katerega vsadimo rastline. Pesek mora biti zmerno vlažen in ga je zato treba večkrat poškopiti. Rastlinam se pustijo korenje, da ne ovonejo. Kletni prostor izrabimo najboljše, ako sadimo rastline na piramidalne kupe, druga vrh druge. Prekopajmo prazne grede z lopato ter nanosimo na nje gnoj. V rastlinjakih pazimo na kurjavo in primerno toplino.

V kleti. Vinski mošti dokipevajo. To zavisi od kletne toplote in kakovosti dotičnega mošta. Kdor je bral v zadnjih dneh oktobra, bo dosegel kvaliteto, ki ne bo zaostajala za letnikom 1921. Grozdje, trgano v tem času, je imele 20—22 odstotkov sladkorja, kar odgovarja 12—13 odstotkom alkohola, ko mošt popolnoma pokipi. Praskali se bodo za ušesi vsi tisti, ki so vkljub vsem opominom in nasvetom brali takoj začetkom oktobra. Po končanem burnem vrenju je mošt v sodu večkrat premešati s kolom ali nalašč za to pripravljeno kositrno lato, da zmanjšamo vinsko kislino in dosežemo popolnejše pokipenje in čiščenje. To mešanje naj se vrši vsaki drugi ali tretji dan. Ko je vrenje ponehalo, ne pozabimo sodov pravočasno zaliti. Z zalivanjem obenem očistimo pilko vsakršne neznane ter sode v prvem času samo na rahlo zadelamo.

Pilk ne omotavamo s krpami. Cunčice v sodu so kakor stenj v svetilki in nudijo raznim škodljivim glivicam najlepšo priliko za razvoj. S prvim pretakanjem počakajmo vsekakor do prihodnjega mesca.

V čebelnjaku. Letos so čebele v mesecu oktobru prav lahko opravile svoja predzimna dela. Nanosile so, obilo praška in lepila, s katerim so zamašile vse razpokline v svojih pouličnih stanovanjih. Sedaj izletavajo samo, da se iztrebijo. Čebele po zimi ne spe, temveč samo dremajo. Nahajajo se v klopčiču, da lažje kljubujejo zimi. Čim je zapadel sneg, je treba zapreti vse odprtine v čebelnjaku. Solnčni žarki ne smejo padati v notranjost čebelnjaka, ker bi čebele vznemirjali. Vznemirjene čebele pojedjo več medu, se razlazijo po panju, ozebejo in poginejo. Sploh je treba v bližini čebelnjaka največjega miru. Na izletišče je treba postaviti rešetke, da ne morejo v panje miši, ki utegnejo povzročiti na satovju ogromno škodo.

Ljudje v novembru steljo grabijo,
ženice okrog ognjev se vrte;
jesensko brazdo kmetje prašajo,
sekire po gozdovih se glase.
Z gnojem oskrbuje vinograde,
delajte drevesne kolobarje;
travnikom napravljajte drenaže,
nove si pripravljajte nasade.

Vekoslav Stampar, kletar, Vinaria, Ptuj.

KAKO SI POMAGAS, DA ZAČNEJO KURE KMALU NESTI?

Meseci novembra in decembra in do polovice januarja so jajca najbolj redka — redka — kakor bela vrana. Zaman gleda hišna gospodinja po gnezdih, plazi po senu in slami, kjer navadno ležejo kure ter išče redilno jajce za kuhinjo ali za na prodaj.

Stare kokoši so morale prestatu misanje. Radi tega so oslabele in si še niso opomogle.

Jarčice pa še tudi ne ležejo, mogoče tu in tam katera, ki je zagledala rano spomladi luč sveta.

Pri tem se oglašja mraz, ki kokošim ni dobro došel. Vrh tega primanjkuje dan za dnev zelenja, črvčkov, hroščev, kobilic, ki jih kura ljubi in jih je dosedaj našla na prostem. Vse to vpliva na kokoš, da je prenehala nesti in si nekako izvolila počitek. Da bodo začele kokoši poprej krikati po gnezdih in veselje hišne gospodinjne ter nesle, treba se je ozirati na nje.

Predobro vemo, da naše kmetske hiše v tem oziru ne opustijo ničesar. — Obdržijo kokoši, če niso prestare, ki so poprejšnje zimo nesle najbolj.

Kokoši so pod streho bolj na toplem in zlasti po noči. Polagati jim je treba bolj tečno ter redilno hrano. Nuditi jim je treba tu in tam kaj kuhanega ter toplega, da se kokoši krepijo in budijo k leganju jajc. Kot kurja hrana, ki krepki kokoši ter jih budi k leganju, je omeniti tudi solnčnica, ki daje vrhu tega kokošim tudi svetlo perje.

Priporočam konjski kostanj. Otrebi ga lupine, skuhaš ga, ter ga primešaj zrnju, ki ga polagaš kokošim. S to večinoma z lahka pridobljeno hrano dosežeš prav lepe uspehe.

Kakor konjski kostanj hvalijo kot tečno in krepilno hrano, po kateri kokoši rade nesejo, tudi želod. V jeseni nabrano želodje posuši v peči in ga zdrobi na drobno kot moko. Navadni kurji hrani to želodovo moko primešaj, ali jo potrosi na krompir in mizne odpadke ter dobro zmešaj in toplo podaj kokošim. Samo želodovo moko najboljše podaš kuram v hrano, ako jo zamesiš s toplo vodo. To testo potem razdeliš v majhne hlebčke v velikosti naših žemelj, koje posušiš v peči. To pecivo pred rabo raztopi in ga primešaj vsakdanji kurji hrani.

Ker že govorim o topli kurji hrani, opozarjam, da toplo ni isto kot vroče. Kokoši ni mačka, ki hodi okrog vroče kaše in jo še le začne lizati, ko se je kaša dovolj ohladila. Kura ti plane na hrano, kojoj jej vržeš, ter jo koj pogoltne. Ako je hrana vroča, požgala si bo požiralnik in še želodec in taka neprevidnost lahko časoma ugonobli celo kuretino. (Dalje prihodnjic — kurjerjec iz samostana).

Popravi in opomba. V zadnjem «Gospodarju» nam je tiskarski škrat napravil nekaj zmede. Da si hišni gospodar tretjega dela kurnika, to je najvišjega, kjer prenočujejo kokoši, ne bo razdelil v oddelke, ampak le srednjega in spodnjega, je jasno.

ZITNI TRG.

Položaj v trgovini z žitom se ni izpremenil. Zanimanje inozemstva je bolj slabo, domačim trgovcem pa se je pojavil v trgovini z moko nevaren konkurent — Italija. Skoro neverjetno, pa vendar je resnica, da je italijanska moka znatno cenejša, kakor naša. Kakovost moke je slabša, toda pasivni kraji, zlasti Dalmacija, jo kupujejo v velikih množinah. Radi te konkurence se opaža tudi padanje cene pri moki. Tudi cene žita se prilagujejo polagoma svetovni ceni, da bomo kmalu zopet v stanu izvažati žito ter konkurirati z Rusijo in Rumunijo. Zivahna trgovina vlada edino s koruzo, katero kupujejo gojitelji svinj. V Slavoniji in Banatu se dobe velike kmetije, kjer se pečajo samo z rejo svinj. Tak gospodar zredi pozimi par tisoč komadov debelih svinj, katere so pri nas znane kot «sremske svinje». Te svinje zredijo edino s koruzo, katero morajo večinoma kupiti. Cene žitu so sledeče: Pšenica 335 do 345 D, pšenična moka nularica 550—570 D. Stara koruza 250—260 D, nova 225—250 D. Oves 230—250 D. Fižol kupuje Italija po 450—550 D za 100 kg.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I. 26 din., II. 17—24 din., III. 15—20 din. Teletina je po I. 32.50 din., II. 30 din. Svinjina stane

30—40 din. Konjsko meso I. 12—15 din., II. 8—10 din. Kože: 1 komad konjske kože 150 din., 1 kg goveje kože 20—22, telečje 30—32, svinjske 7—10, gornjega usnja 105—120, podplatov 100—140. Perutnina: 1 komad piščanec majhen 20—25 din., večji 30—40 din., kokoš 50—55, raca 30—40, gos 60—80. Žito: 1 kg pšenice 4 din., rži 3, ječmena 3, ovs 3.25, koruze 3.75, prosa 4, ajde 3, navadnega fižola 4.50, prosene kaše 7.50, ješprenja 6.50, otrobov 2.25, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—6.25, pšeničnega zdroba 7—7.50, ajdove moke št. 1 9.50, št. 2 8 din. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.75, št. 1 6.50 št. 2 6. Krma: 1 q sladkega sena 75—100 din., otave 75, ovsene slame 65—75 din. Kurive: 1 kub meter trdih drv 200 1 kub. meter mehkih drv 110 din., 1 q premogova trbovelskega 40—42 din., velenjskega 27—29 din., 1 kg oglja 2 din.

KATERE VRSTE VRTNIC SI IZVOLIŠ?

Kako postopati, da si okrašiš svoj vrt z vrtnicami, ti je dosedaj nudil «Slov. Gospodar» že v več člankih, v poduk ter navodilo. Samo od sebe se usili po poprejšnjih razpravah vprašanje: katere vrtnice naj izvoliš?

Dasi je gojiteljica vrtnic dosegla lepe uspehe pri okuliranju divjakov in pri prezimljenju vrtnice, tudi jo pravilno obrezala ter jo skrbno varovala navedenih škodljivcev ter škodljivk ter ubranila omenjenih bolezni, lahko doživi pri vsej tej skrbi le enkrat na leto cvet.

Ni zameriti, ako se pritožuje, da je bilo več truda nego veselja z gojenko-vrtnico, ker je cvetela samo enkrat in povrh je bil še taisti cvet radi vremena nerazvit in pokvarjen. Kaj tacega lahko doživiš pri vrtnicah, ako se pri njih izvolitvi ne oziraš na vrste vrtnic, meni in tebi nič vzameš oči od katerokoli vrtnice, tudi lepo cvetoče in jih ustaviš v debele divjaka.

Želiš imeti svoj vrt ozaljšan tu in tam s kako cvetočo vrtnico, ali celo obsut s cvetjem kraljice vseh cvetlic, potem si izberi za okuliranje, ali katerokoli cepljenje divjaka oči od vrtnic take vrste, ki cveto večkrat na leto.

So namreč vrtnice, ki po enkrat in vrtnice, ki cveto po večkrat na leto.

Po enkrat na leto cvetoče vrtnice spadajo v vrste poletnih. Vrtnice, večkrat poleti cvetoče v vrsto jesenskih vrtnic. Ta izraz kroži med vrtnarji. Imenujemo pa večkrat na leto cvetoče vrtnice tudi remontanke. Čas, v katerem cveto po enkrat cvetoče vrtnice, sta mesec junij in julij. Od meseca maja do jeseni cvetijo remontanke, to je večkrat na leto cvetoče.

Na podlagi te razprave ne bo več težko se odločiti, katere vrste vrtnic si boš izvolila.

Gotovo se boš potrudila dobiti okulante ter vrste vrtnic, ki te razveseljuje z večkratnim cvetom na leto — in prav imaš.

Nikakor pa ne smeš delati krivice po enkrat na leto cvetoči vrtnici, kakor, da bi jo hotela prezreti in popolnoma zavreči. Tudi ona hoče živeti in se ohraniti med svojimi, večkrat na leto cvetočimi sestrami, uživati gojitev človeških rok ter se veseliti skrbi in ljubezni človeškega srca. Če tudi cvete le po enkrat na leto, je po svoji strani zelo hvaležna. Nekdaj so se veselile te vrtnice marljive gojitve, dandanes jih le malo najdeš v modernih vrtih, ker povsod želijo ter gojijo na vrtih po večkrat cvetočo vrtnico. Vsekakor pa priporočam, da privoščiš v vrtu prostorček tudi poletnim vrtnicam, ki so razveseljevale že naše prednike, so trpežne zoper mraz ter se odlikujejo po močni vonjavi in lepi podobi ali čaši cvetja.

Med te po enkrat na leto cvetoče vrtnice spadajo, da omenimo nekatere — mahovke —. Cvet teh vrtnic je obdan z mahom. Plezalke (Kletterrosen) raznih barv, žalostinke (Trauerrosen) ter centifolija, kojoj po krivici prezirajo. Centifolijo najdeš v vrtih zelo priprostitih hiš, a je navadno ne poznajo. Svočas so jo imenovali kraljico vrtnic. Njen rožnati ali rdeči cvet je zelo prijetne vonjave ter ga uporabljajo pri pripravi pristnega rožnega olja. Toda, kakor rečeno, to vrsto vrtnic danes manj gojijo, da ne rečemo — zanemarjajo. Tem vrtnicam se godi kakor drugim rečem med svetom, ki čimbolj ko so redke, tembolj jih cenijo. Človek bi pričakoval, čim redkeje katera vrtnica cveti, tembolj cenijo njen cvet; ravno nasprotno je res. Bolj pogosto ko vrtnica cveti v letu, bolj jo navadno iščejo in upoštevajo.

Ne smemo in ne moremo torej zameriti, ako gojiteljica vrtnic poseže po večkrat na leto cvetoči vrtnici in si izbere ono, ki ji najbolj ugaja glede lepote cvetja. Le izvoli si jo, saj je vsaka vrtnica na sebi lepa kot kraljica med cveticami — najlepša. Vendar pa nudim nasvet, da pri izvolitvi postopaš lažje in zadeneš pravo. Kot glavno pravilo ti naj služi: izvoliti si one jesenske vrtnice, to je po večkrat na leto cvetoče, ki imajo močen les, to je — poženo iz ustavljenih oči bolj krepke mladike. Bolj sigurno prezimi taka vrtnica in krasneje se navadno razvije njen cvet. Če izvoliš vrtnico, ki po svoji naravni lastnosti nastavi nežne mladike, bolj tenke vejice, okuliraj jo na pravi močnega divjaka. Na ta način jej pomagaj in jo prisiliš, da nastavi prav močen les, oziroma krepke vejice.

Večkrat na leto cvetoče vrtnice priporočam sledeče: Eugenie Fürst, Princ Camille de Rochan, Van Hutte, General Jacqueminot, Bella Siebriecht, Reine Marie Henriette, — cvetijo raznovrstno rdeče. Frau Carolina Druschki (snežna kraljica) in bela Marechal Niel (zelo občutljiva proti mrazu in mokroti) — cvetejo čisto belo. Le France, Captain Christy, Caroline Testout, Her Majesty (cvetijo rožnato). Malmaison, William allen Ribardson, Kaiserin Augusta Victoria, Glorie de Dijon, Franciska Krigar, Madame Berard,

Marechal Niel, Belce Syonaise in Braut (nevesta) cvetijo v mesenih in rumenih barvah. Te večkrat na leto cveteče vrtnice zelo priporočam, ker so trpežne, zelo lepe in hvaležne.

Ker pa že govorimo o večkrat na leto cvetočih vrtnicah, ne smemo zabiti mesečne vrtnice «Herma», ki vsak mesec takorekoč venomer cvete. Med vsemi mesečnimi vrtnicami ravno to posebno priporočam. Cvet je rožnat in zelo prijetne vonjave. Ne zahteva velike skrbi in je zelo hvaležna. (Dalje prihodnjic — samostanski vrtnar).

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 86 in pol do 87 D, 100 francoskih frankov stane 505 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1225 do 0.1232 D, za 100 čehoslovaških kron 254 do 255 D, nemške marke ne notirajo in za 100 laških lir 287 do 389 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.50 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja ostala nespremenjena.



Vse dobre lastnosti,

ki jih gospodinja pri trudapolnem pranju pričakuje od mila, so združene v Zlatorog-milu. Radi visoke čistilne moči, velike množine pen in izredne izdatnosti napravi iz vsakega perila v najkrajšem času snežnobel, dišeč zaklad, ki vam dela največje veselje! Zahtevajte zato samo Zlatorog-milo!

Izkaz darov za «Dijaško večerjo» od 13. oktobra do 3. novembra 1923. Okrajni zastop Maribor 5000 din., obč. urad Stanetinci (Sv. Jurij ob Ščavnici) 275.50, upravitelstvo «Vetrinjskega dvora» v Mariboru 250, zvonolivarna t. in H. Bühl, Maribor, 200, nadzupnijski urad v Rogatcu 150, Franc Časl, župnik v Trbovljah, 100 in še namesto venca na grob svojega ljubega tovariša Jožefa Ozmeča, dekana v Ljutomeru, 100, Gajšek Martin v Mariboru 100, notarja Korber in Ašič v Mariboru 100, Matheis, Suppanz in drug v Mariboru 100, Obrar Matija v Mariboru 100, Pošinger J. v Mariboru za oktober 100, Rosenberg Josip v Mariboru 100, Žebot Franjo, narodni poslanec v Mariboru, 100, lesna industrija «Drava» v Mariboru 100, I. mariborska tovarna mila 100, o priliki blagoslovljenja nove Marijine kapelice pri g. Francu Potrč v Dolgih njivah (Sv. Barbara) je nabrala Lojzika Caf med tamošnjimi gosti za «D. v.» 87.50, na gostiji Špingler-Belec v Logarovicah (Sv. Križ) nabrali veseli svatje 72, P. H. v Mariboru 70, Josip Cerjak, dekan v Slov. Bistrici, 50, Doctor in drug v Mariboru 50, dr. L. (?), Maribor, 50, dr. M., Maribor, 50, dr. N., Maribor, 50, notar Firbas, Maribor, 50, Viljem Freund, Maribor, 50, K. in R. Ježek, Maribor, 50, Kilfmann Rudolf, Maribor, 50, dr. Kimovec, Maribor, 50, Kvas Ivan, klobučar v Mariboru, 50, Martinz Josip v Mariboru 50, Pinter in Lenard v Mariboru 50, dr. Ravnik v Mariboru 50, Šoštarčič v Mariboru 50, Jugoslov. Lloyd v Mariboru 50, «Kristak» v Mariboru 50, M. Berdajs v Mariboru 40, Ivan Friedl v Mariboru 40, Franc Gulda v Mariboru 40, Stickler v Mariboru 40, Straschill in Felber v Mariboru 40, Tscheligi v Mariboru 40, H. Andraschitz v Mariboru 30, dr. Fr. Jankovič v Mariboru 30, Jugoslov. inženersko podjetje v Mariboru 30, Benčina in drug v Mariboru 25, Ellinger Armin v Mariboru 25, dr. Lašič v Mariboru 25, dr. Ellinger v Mariboru 25. Razun teh še je pri zbirki v Mariboru, ki je prinesla «Dijaški večerji» brutto 4114 dinarjev, darovalo po 20 din. 32 p. n. gg., po 15 din. 3, po 10 din. 100, po 5 din. 41 in 4 din. 1 stranka. Vsem gospodom in tvrdkam, ki so se usmili ubogih dijakov in donesli večjo ali manjšo svoto za «Dijaško večerjo», najpriskrbejša zahvala! V živilih sta darovala gg. vrtnar Urbanek v Mariboru in A. Matičič na Šoberju po eno vrečo krompirja. — Vsem darovalcem Bog plačaj! Blagajnik «Dijaške večerje.»

Najugodnejšo ceno in ugodne takojšnje plačilne pogoje za

kostanjev les

nudi lesna trvdka

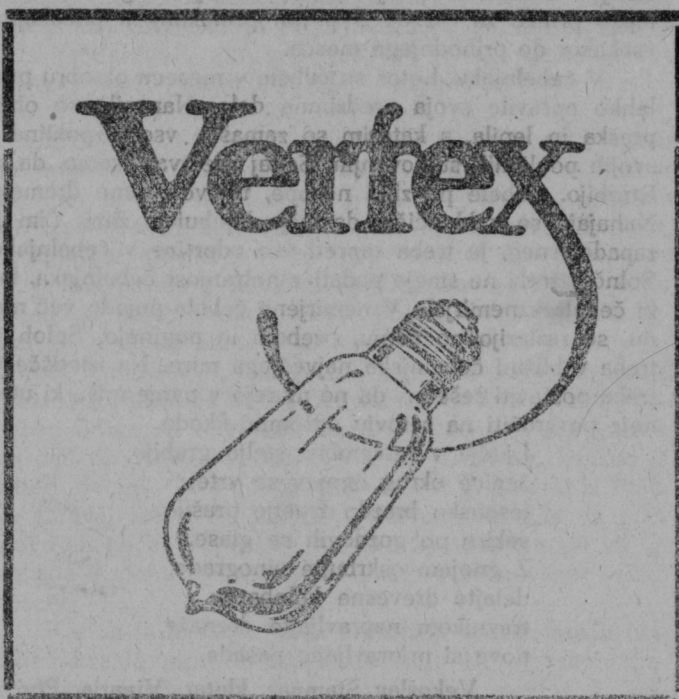
ERNEST MARINC, Celje, Zrinjsko-Frankopanska 4. Sprejme se tudi več nakupovalcev v raznih krajih.

Med. univ. dr. FERDO KORUN

ordinira vsaki dan

za vse zdravilstvo

v Šoštanju, hotel „Jugoslavija“, I. ndstr. (pri kolodvoru).



Daje se v najem stara dobro uvedena trgovina z mešanim blagom

na prometnem mestu z vsemi potrebnimi prostori tudi za gostilno, in lepim stanovanjem, uporabo vrta i. t. d. Naslov pove uprava lista.

Ja ameriški petrolej

Bencin

Vse vrste strojnega in cilindrskega olja

Katran in kolomast

se naroča po najnižji dnevni ceni pri

Slavenski ameriški petrolejski družbi

Centrala: **Maribor**

Podružnice: **Pluj in Celje.**

Čevljarji

kupijo čevljarске potreščine najceneje pri

Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ul. 26

Mizarji

okras za rakve (truge) kupite najceneje pri

Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ul. 26

DRVA premož **OPREMA** **KORUZO** **opeko** trgovsko opravo, auto, šivalni stroj, voz proda **OSET ANDREJ** Maribor, Aleksandrova 57 **Telefon 88.** **Širite naše liste!**

Sodi za vino vedno v zalogi pri **FRAN REPIČ,** Ljubljana, Trnovo

Lepo posestvo

ob glavni cesti, četrt ure od mesta Radgone, približno 5 oralov zemlje, vse pri hiši, lepa hiša z gospodarskim poslopjem je takoj na prodaj. Primerno za vsakega obrtnika, zlasti za gostilno. Več se izve v upravnistvu Murske Straže. 1140 2-1

Hej, Micika!

Kam pa greš tako naglo? — Ja, vejš, Anza, mudi se mi v trgovino k Alojziju Mohorko pri Sv. Barbari v Slov. gor., ker se bojim, da bi zamidila tako lepo in fal blago, ko se samo tam dobi. Ho, Anza! Saj glih vidim, da si tudi Ti potreben močnih cajgnatih hlač, pa zdaj glih lahko greš poleg mene, da boma več zrešla; na zalogi ima vsaki firm blago, kakega koli nūcaš, pa tudi sladkega cukra in drugega kafeja nigdar ne menka. — Ja, Micka, te pa pojdma ali! 1138

MALA OZNANILA.

Prodaj posestvo, 15 minut oddaljeno od postaje Celje, obstoječe iz eno stanovanjske hiše, ene hiše z gostilniško koncesijo in trafiko, vrta za zelišče in male njive. Na upravo «Slov. Gospodarja.» 1083 3-1

Cepljene trte. Prva trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptuj, nudi po nizki ceni cepljene trte lastnega pridelka in sicer različne priporočljive vrste na običajnih najpriporočljivih podlagah. Zahtevajte cenike in pogoje! 1155 3-1

Podplati in usnje se kupi najbolj poceni pri Ivan Grgič, Maribor, Glavni trg 21. 1150

Zahvala. Ob mojem odhodu od Sv. Križa se najpriskrbejše zahvaljujem za zaupanje, naklonjenost in pomoč od vseh strani, posebno še gg. Filipu Galunder, Šavcer Fr., Kancler in Harih F. in kličem vsem prisrčni «z Bogom!» — Jurij Fras. 1145

Dve učenci se sprejmeta na stanovanje in hrano. Maribor, Kežarjeva ulica 8, I. nadstropje. 1151

Proda se posestvo z gospodarskim poslopjem čez 3 orale zemlje. Mihovce 71, pošti Cirkovce. 1147

Zaradi smrti žene prodaj svoje posestvo, 28 oralov: tretjina je gošča, tretjina njive, tretjina travniki. Hiša in gospodarska poslopja so zidana. Cena nizka; po želji se odda vse kar stoji in leži. Anton Jager, Cerovec 16, pošta Sv. Jurij ob južni žel. 1148 3-1

Hiša tik državne ceste, četrt ure od kolodvora Slivnica pri Mariboru, sestojča iz 4 sob, 1 kuhinje ter vseh gospodarskih poslopij in pol orala zemljišča. Pripravna za trgovca ali obrtnike, se prodaj s pohištvom vred za 100.000 D. radi odhoda. Naslov v upravi lista 1149

Drva dam delati na polovico. Blaž Urbas, Slemen, Selnica ob Dravi. 1143

Imam na prodaj 20.000 cepljenih trt in korenjakov, sorte označene v ceniku. Ceniki na razpolago. Cena nizka. Za trte se jamči. Znamko za odgovor. Trtnar Anton Vičar, Sakušak, Juršinci, Ptuj. 1136 3-1

Išče se stalen zanesljiv mlinar za daljši čas v delo. Naslov v upravnistvu lista. 1158

Lepi prasci se prodajo, devet tednov stari. Gačnik št. 29, Bertole. 1157

Lepo posestvo, obsegajoče okoli 80 oralov, 2 uri oddaljeno od Maribora, je takoj na prodaj. Več pove uprava lista. 11554 3-1

Cerkovnik se sprejme pri Sv. Rozaliji v župniji Sv. Jurij ob južni žel. začetkom prihodnjega leta. Oglasiti se treba v župnem uradu Sv. Jurij ob južni žel. 1153

Iščem dekle, sposobno za kuhanje in vse pohišne posle; prednost imajo take od 25. do 30. leta. Ponudbe na: Mici Bonačič, Split (Dalmacija), Livanjska ulica. 1156

Šofer. Fant, star 22 let, želi vstopiti v uk za šoferja pri avtomobilu. Naslov pove uprava lista. 1135

Svinjo, eno leto staro, prodaj Ivan Luft, Metava, Sv. Peter pri Mariboru. 1137

Viničarja z večimi delovnimi močmi išče Viljem Elsbacher, Ptuj. Nastop: začetka novembra. 1134

Starejše dekle ali vdova brez otrok se išče za trgovino z žganjem. Vpraša se pri gospej Ina Straschill, Breg pri Ptuj. 1134

Sadna drevesa se oddajo pri I. Glaser, Novavas šte. 22, pošta Maribor. 1152

Hlapec se takoj sprejme v javni bolnici v Mariboru. 144

Sprejmeta se dva oženjena hlapca k volom in drugi govedi. Prednost imajo familije z večjimi delavci. Nastop službe ob Novem letu. Ponudbe se naj pošljejo na oskrbnistvo veleposestva Strnišče pri Ptuj, pošta Strnišče. 1112

Veliki šestoknati kozolec v izvrstnem stanju z opeko krit, vse hrastov les, v St. Juriju ob južni žel., se prodaj. Naslov pove realitetna pisarna Arzenšek & Comp., Celje, Kralja Petra cesta 22. 1161 2-1

Oskrbnik, oženjen, absolvent vinarske in sadjarske šole, z večletno izvrstno prakso na veleposestvih, želi spremeniti mesto. Naslov pove uprava lista. 1120 2-1

Na portalis cepljene trte: pošip, veliki rizling, zlahtnina, ranfol, dokler jih je kaj v zalogi, prodaj Franc Raušl, trtnar na Kukavi, pošta Juršinci. Cena po dogovoru.

Lepa hiša s posestvom na prodaj, 2 orala, ena njiva, lep sadni vrt. Hiša skoraj nova s ciglom krita, 5 minut od postaje. Cena 70.000 din. Naslov v upravi lista. 1164

Sprejme se takoj samski organist. Plača po dogovoru. Kje, pove uprava lista. 1165

Majer, oženjen, kateri za vsako delo prime, se sprejme pod dobrimi pogoji. Prednost imajo, kateri razumejo tudi goričko delo. Naslov pove uprava lista. 1160

Iščem služkinjo, zvesto, pridno in pošteno, pod ugodnimi pogoji. Nastop službe takoj. Vprašati pri Bogdan Devidé, lekarnar, Sv. Lenart v Slov. gor. 1139

Sodarski pomočniki se sprejmejo v trajno delo pri Francu Repič, Ljubljana, Kolezijska ulica 18. Ponudbe je poslati na naslov. 1080 4-1

Kupujem fižol, suhe gobe, orehe in druge poljske pridelke večje množine in plačam najvišjo dnevno ceno. Karl Rayer, Maribor, pis. Aleksandrova c. 57-1. 1113 2-1

Učenka za trgovino iz poštene hiše se sprejme pri K. Zamolo, Fram. 1115 2-1

Razglas.

Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo občini trg Gornja Radgona obdržavati štiri letne živinske in kramarske sejme in sicer se ti vršijo: 1. na dan 3. februarja (na Blažovo), 2. na dan 25. maja (na Urbanovo), 3. na dan 10. avgusta (na Lovrenčovo) in 4. na dan 15. novembra (na Leopoldovo) vsako leto. Po dolgih letih se bodo od sedaj naprej živinski in kramarski sejmi zopet redno vršili, kakor svojčas in sicer se vrši: prvi živinski in kramarski sejm dne 15. novembra t. l. na Leopoldovo. Živinski sejm bode na občinskem travniku na Tratah, kramarski sejm pa pri drevoredu in na glavni cesti od Murskega mosta naprej na Spodnjem Grisu. Živinski sejm je za govedo, drobnico in konje, na kramarski sejm pa se lahko pripelje blaga vsake vrste, poljski pridelki, perutnina, lončarska roba itd.

Ker so bili sejmi v Gornji Radgoni svoječasno vedno dobro obiskani in je bil zlasti na Leopoldovem sejmju vedno velik promet, opozarja podpisano županstvo na to vse interesente prodajalce in kupce. 670 2-1

Županstvo trga Gornja Radgona, dne 6. oktobra 1923.

Župan: dr. Boezio.

Čitajte, uvažujte in izkoristite!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da otvorim s 1. novembrom v svoji lastni hiši na Koroški cesti 39, trgovino z mešanim blagom, katero je dosedaj imel v najemu g. Beno Kragelj.

S skrajno ugodnimi cenami in skrbno p. strežbo bom si prizadeval, pridobiti si splošno zadovoljnost in n. klonjenost svojih cenje ih odj. malcev.

Vsled nakupa prvih rok, male režije ter solidnosti mojih trgovskih principov, bo si vsak redni obiskovalec moje trgovine prihranil mnogo denarja.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Matko Seršen
Maribor, Koroška cesta 39.

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica) 12-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ
Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Perje za postelje !!!

Kupimo vsako množino
kostanjevega, orehovega in hruškovega lesa.
Tvrdka LAMPRENT & Cie,
Maribor, Strossmayerjeva ul. 10.



Po ču

dovito nizkih cenah kupite letos

volнено blago

za ženske in sukno za moške obleke, kakor tudi vse drugo manufakturno robo v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti

ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. Stermecki. 949

Sadno drevje, breskve, divjaki, Ameriški ključki, cepljeno trsje nudi Dolinšek, št. 117 pri Velenju. 11005

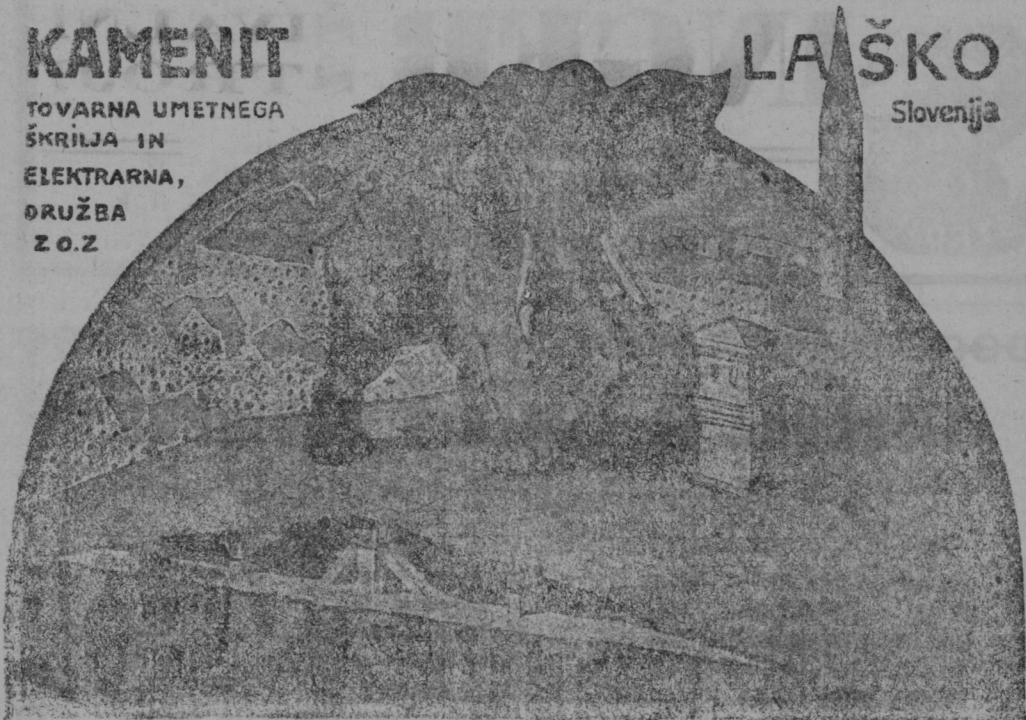
Prodaja se radi selitve malo posestvo, 10 oralov v Kristandolu 40, p. Dol pri Hrastniku. Natančneje pove Mihael Deželak, tam ustmeno. 1091 3-1

Cepljene trte vkoreninjenih divjakov in sadna drevesca vseh najbolj rodovitnih in priporočljivih vrst oddaja že sedaj v jeseni po ugodni ceni dobro in zanesljivo blago. Za pismen odgovor je treba priložiti znamke. Alojz Grabar, posestnik in trtnar, Zagorci, pošta Juršinci p. Ptuj. 1033 4-1

Opekarna
JAKOB MATZUN, Ptuj
Opeke vseh vrst
Apno
Cement
Premog
Opekarna
JAKOB MATZUN, Ptuj

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA ŠKRILJA IN ELEKTRARNA, DRUŽBA Z O. Z.



Pozor trgovci manufakturnega blaga!

Podružnica

VILIM PICK

Maribor, Aleksandrova c. 26

nudi blago za poznano nizko ceno kakor v Zagrebu.

Na veliko!

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjamo, da smo

s 25. oktobrom

cene vsemu blagu

znižali za 15%

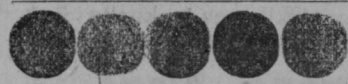
Vsakdor, ki si hoče svoje potrebščine za jesen in zimo po res nizkih cenah nakupiti, naj torej ne pozabi si pred nakupom ogledati našo zalogo.

MASTEK & KARNIČNIK, in modna trgovina **Maribor, Glavni trg 16.**

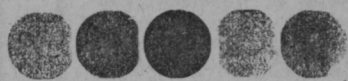


Fizol in orehe letošnjega pridelka kupi veletrgovina Ed. Suppanz, Pristava. 1090 4-1

Na prodaj so suho cepljene trte in sicer najbolj rodovitne prve vrste. V zalogi je tudi v-koreninjeni divjak Riparia Portalis in Göthe št. 9. Kdor si želi lepe in močne trte naročiti, naj se takoj oglasi pri Francu Slodnjak, trinar, pošta Juršinci pri Ptuj. Za odgovor naj se priloži znamka. 1058 4-1



Inserirajte!



LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri 'BELEM VOLU'

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenski s 1. julijem 1923 po:

- 6% brez odpovedi,
- 6 1/2% proti enomesečni odpovedi,
- 7% proti trimesečni odpovedi,
- 7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
- 8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.



INGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši. Podružnice in zastopstva v vseh mestih. Centrala za državo SHS Zagreb, Marulićeva ul. 5, II. k. Filijalka; MARIBOR Šolska ul'ca šte. 2.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) ZA OTROKE

Kvišku srca 27, 36, 39 in 40 din.
Rajski glasovi 38, 50 in 52 din.
Prijatelj otroški po 6.50 in 7.50 din.
Ključek nebeški po 20 in 30 din.
Angel varih no 11 din.

b) ZA ODRASLE

Bogomila po 15, 20, 25 din.
Pobožni kristjan po 12 din.
Češčena Marija po 14, 48, 60 din.
Marija varhinja po 10, 36 din.
Sv. Alojzij po 15, 34 din.
Nebesa, naš dom po 42 din.
Skrb za dušo po 15, 22, 30 din.
Sv. ura (velike črke) 12, 15, 30 din.
Mali duhovni zaklad (velike črke) 12 din.
Marija Kraljice 42 din.
Venec pobožnih molitev po 40 din.

Venec pobožnih pesmi 15 din.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po 10 din.
Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.) 15 din.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del 32 dinarjev.
Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri 3 din.
Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src 5 din.
Vir življenja 18 din.
Duša popolna 20 din.
Duša spokorna 20 din.
Bog med nami 12 din.
Večno življenje (rdeča obreza) 24 din., (zlata obreza) 33 dinarjev.
Slava Gospodu 18 dinarjev.
Nebeška hrana I. in II. del 15 din.
Priprava na smrt 16 din.

Čujte!

Čujte!

Ne zamudite ugodno priliko!

Pojdite pri nakupu manufakturnega blaga v staroznano trgovino

CELJE,
tik farne cerkve



CELJE,
tik farne ce kve

Vsled ogromnega nakupa iz prvih inozemskih tvornic se prodaja samo trpežno ter sveže blago po nizkih cenah.

Vedno velika izbira vsakovrstnega manufakturnega blaga kakor: moško ter žensko sukneno in volneno blago, vsakovrstne tiskanine, belo in pisano platno, rujavo kotenino, cajgi, nogavice, letno in zimsko perilo. Posebno velika izbira vsakovrstnih svilenih, polsvilenih rut in šerp, kakor tudi cajgastih in barhastih rut.

Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drogenik
Celje, Glavni trg 9.

Na drobno!

Na debelo

Na drobno!

Na debelo!

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri tvrdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

Na drobno!

Na debelo!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.